

Centralna banka Republike Kosovo

Finansijski izveštaji

na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2020

uz Izveštaj nezavisnog revizora

Sadržaj	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Izveštaj o finansijskoj poziciji	3
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izveštaj o promenama u kapitalu	5
Izveštaj o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske izveštaje	7 - 48

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo
T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Za Odbor Centralne Banke Republike Kosovo

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Centralne Banke Republike Kosovo (u daljem tekstu "Centralna banka"), koji obuhvataju izveštaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2020. godine i izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izveštaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2020. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRS). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izveštaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja Centralne banke u Kosovo i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izveštaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica zadužena za upravljanje Centralne Banke Republike Kosovo su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja Centralne banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izveštaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške i izdati revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRS, stvaramo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izveštaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izveštaju na povezane objave u finansijskim izveštajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izveštaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izveštaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa licima zaduženim za upravljanje Centralne Banke Republike Kosovo u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Grant Thornton LLC
Prishtina

Suzana Stavrikj
Pravni revizor

6 maj 2021. godine

Centralna banka Republike Kosovo

Izveštaj o finansijskoj poziciji

Na dan 31. decembra 2020.

<i>U hiljadama evra</i>	<i>Napomena</i>	2020	2019
Aktiva			
Gotovina	7	308,090	302,166
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	8	313,343	108,863
Hartije od vrednosti (trezorski zapisi i obveznice)	9	587,794	576,616
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	58,324	248,864
Sredstva povezana sa MMF-om	11	268,199	298,345
Nekretnine i oprema	12	4,888	4,967
Nematerijalna sredstva	13	1,700	1,945
Ostala sredstva	14	1,883	1,700
Ukupna aktiva		1,544,221	1,543,466
Pasiva			
Obaveze prema komercijalnih domaćih banaka	15	566,426	414,942
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	269,138	297,236
Obaveze prema vladinih institucija	17	508,446	719,819
Obaveze prema javnih i komercijalnih preduzećima	18	138,661	52,167
Zaduživanje	19	2,154	2,266
Ostala pasiva	20	2,539	1,778
Ukupna pasiva		1,487,364	1,488,208
Kapital i rezerve			
Odobreni kapital	21	30,000	30,000
Rezervni fond	21a	23,903	22,622
Revalorizaciona rezerva	21a, 29	792	527
Zadržana zarada		2,162	2,109
Ukupni kapital i rezerve		56,857	55,258
Ukupna pasiva, kapital i rezerve		1,544,221	1,543,466

Ove finansijske izveštaje pripremio je i izdao Izvršni odbor Centralne banke Republike Kosovo 5. maja 2021. godine i u njegovo ime potpisali su ih¹:

Fehmi Mehmeti
Guverner

Faton Ahmetaj
Direktor za planiranje i finansijsko
izveštavanje

Priložene napomene 1 do 33 sastavni su deo ovih finansijskih izveštaja

¹ Pozivajući se na Zakon o CBK br. 03 / L209, odobravanje finansijskih izveštaja prema članu 59, stav 2.1 dotičnog zakona je u toku i biće realizovano nakon završetka kvoruma za donošenje odluka u Odboru CBK..

Centralna banka Republike Kosovo

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

Na dan 31. decembra 2020.

<i>U hiljadama EUR</i>	<i>Napomena</i>	2020	2019
Prihodi od kamata			
Prihodi od kamata		3,829	3,529
Rashodi od kamata		(965)	(1,599)
Neto prihod od kamata	22	2,864	1,930
Prihod od naknada i provizija			
Prihod od naknada i provizija		2,719	2,798
Troškovi naknada i provizija		(387)	(576)
Neto prihod od provizija i naknada	23	2,332	2,222
Prihod od regulatornih i ostalih poslovnih aktivnosti			
Prihod od regulatorne aktivnosti	24	5,382	4,956
Prihod od grantova	20, 25	119	120
Ostali poslovni prihodi	26	11	8
Neto dobitak / gubitak od razmene valute	29	(663)	248
Operativni prihod		10,045	9,484
Operativni troškovi			
Troškovi osoblja	27	(4,833)	(4,989)
Amortizacija	12,13	(1,040)	(1,041)
Opšti i administrativni troškovi	28	(1,346)	(1,451)
Ooperativni troškovi		(7,219)	(7,481)
Finansijski rezultat pre rezervi za očekivane kreditne gubitke		2,826	2,003
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto povećanje / (smanjenje)	4	(664)	106
Godišnja dobit		2,162	2,109
Ostali sveobuhvatni dobit		-	-
Ukupni sveobuhvatni dobit za godinu		2,162	2,109

Priložene napomene 1 do 33 sastavni su deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna banka Kosova

Izveštaj o promenama u kapitalu

Za godinu koja se završila dan 31. decembra 2020.

	Kapital	Rezervni i fond	Revalorizac ione rezerve	Zadržane zarade	Ukupno
<i>U hiljadama EUR</i>					
Bilans na dan 1. januara 2019	30,000	21,215	-	1,934	53,149
Transfer u rezervni fond	-	1,407	527	(1,934)	-
Ukupne transakcije propisane zakonom	-	1,407	527	-	-
Dobit za godinu	-	-	-	2,109	2,109
Ostali sveobuhvatni dobit	-	-	-	-	-
Ukupni sveobuhvatni dobit za godinu	-	-	-	2,109	2,109
Bilans na dan 31. decembra 2019	30,000	22,622	527	2,109	55,258
Bilans na dan 1. januara 2020. (kako je navedeno)	30,000	22,622	527	2,109	55,258
Prilagođavanje za dugoročna primanja zaposlenih i za dobit od razmene valute (EUR / SDR) za kreditiranje Svetske banke	-	(580)	17	-	(563)
Bilans na dan 1. januara 2020. (prepravljeno)	30,000	22,042	544	2,109	54,695
Transfer u rezervni fond	-	1,861	248	(2,109)	-
Ukupne transakcije propisane zakonom	-	1,861	248	(2,109)	-
Dobit za godinu	-	-	-	2,162	2,162
Ostali sveobuhvatni dobit	-	-	-	-	-
Ukupni sveobuhvatni dobit za godinu	-	-	-	2,162	2,162
Bilans na dan 31. decembra 2020	30,000	23,903	792	2,162	56,857

Prateće napomene 1 do 33 sastavni su deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna banka Kosova

Izveštaj o promenama u kapitalu

Za godinu koja se završila dan 31. decembra 2020.

<i>U hiljadama evra</i>	<i>Napomena</i>	2020	2019
Novčani tokovi iz operativnih aktivnosti			
Dobit za godinu		2,162	2,109
<i>Prilagođavanja za:</i>			
Deprecijacija	12	628	645
Amortizacija	13	412	396
Prihod od granta	25	(119)	(120)
Rezerve za očekivane kreditne gubitke		664	(106)
Prihodi od kamata	22	(3,829)	(3,529)
Rashodi od kamata	22	965	1,599
		883	994
Promene u trezorskim zapisima		(11,435)	180,657
Promene na depozitnim računima kod nerezidentnih banaka		190,000	(65,000)
Promene aktive povezane sa MMF-om		29,854	27,520
Promene u ostaloj aktivi		(184)	(289)
Promene depozita komercijalnih banaka		151,484	
Promene računa povezanih sa MMF-om		(27,800)	71,548
Promene depozitavladinih institucija		(211,373)	(24,434)
Promene u depozita javnih i komercijalnih institucija		86,495	(43,082)
Povećanje / (smanjenje) zaduživanja		(95)	(58,696)
Promene ostale pasive		279	80
		208,108	89,298
Primljena kamata		3,932	4,814
Plaćena kamata		(1,263)	(1,783)
Neto novac ostvaren iz / (korišćen u) operativnim aktivnostima		210,777	92,329
Novčani tokovi od investicionih aktivnosti			
Kupovina opreme	12	(549)	(596)
Kupovina nematerijalne imovine	13	(167)	(551)
Neto novac koji se koristi u investicionim aktivnostima		(716)	(1,147)
Novčani tokovi od finansiranja			
Prihod od granta		20	21
Neto novac ostvaren finansijskim aktivnostima		20	21
Neto povećanje / (smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata		210,081	91,202
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. januara		420,109	328,907
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. decembra	30	630,190	420,109

Priložene napomene 1 do 33 sastavni su deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna banka Kosova

Izveštaj o promenama u kapitalu

Za godinu koja se završila dan 31. decembra 2020.

1. Subjekt koji izveštajem

Centralna banka Republike Kosovo (u daljem tekstu „CBK“ ili „Centralna banka“), naslednik Centralne bankarske vlasti Kosova, je nezavisno pravno lice sa punim ovlašćenjima kao pravno lice prema zakonu koji se primenjuje u Republici Kosovo. CBK je zasebno javno telo koje ima ovlašćenje da izdaje dozvole, nadgleda i reguliše finansijske institucije u Republici Kosovo. Banka posluje u skladu sa Zakonom br. 03 / L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon o CBK). Prema ovom zakonu, glavni ciljevi CBK su:

- podsticati i održavati stabilan finansijski sistem, uključujući siguran, zdrav i efikasan sistem plaćanja.
- doprineti postizanju i održavanju stabilnosti domaćih cena.
- podržati opštu ekonomsku politiku vlade.

Kao što je opisano u zakonu, CBK mora da deluje u skladu sa načelima otvorenog tržišta sa slobodnom konkurencijom, favorizujući efikasnu alokaciju resursa.

CBK posluje iz svojih kancelarija lociranih u Prištini. Registrovana adresa kancelarije CBK je sledeća:

Ul. Garibaldi, br. 33

Priština, Kosovo.

Odbor, izvršni odbor i guverner Centralne banke

Organi CBK-a koji donose odluke su Odbor Centralne banke, Izvršni odbor i Guverner. U skladu sa članom 34. stav 2., kao i privremenom odredbom člana 79. stav 2. Zakona o CBK, Odbor Centralne banke sastoji se od guvernera i četiri² neizvršna člana i zadužen je za nadzor nad sprovođenjem politike i nadzor administracije i poslovanja CBK.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Odbor Centralne banke sastojao se od sledećih članova:

- Flamur Mrasori – Predsednik odbora (neizvršni)
- Fehmi Mehmeti – Guverner

Dok se 31. decembra 2019. godine Odbor Centralne banke sastojao od sledećih članova:

- Flamur Mrasori – Predsednik odbora (neizvršni)
- Fehmi Mehmeti – Guverner
- Behxhet Brajshori – Član (neizvršni)
- Nuhi Ahmeti – Član (neizvršni)

U junu 2020. godine, mandat dva člana Odbora CBK je istekao i CBK je u procesu popunjavanja upražnjenih mesta koja su stvorena nakon toga.

Izvršni odbor na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine sastoji se od guvernera, koji je predsedavajući, i dva zamenika guvernera i zadužen je za primenu politika i operacija CBK-a. Nije bilo pokreta funkcija i službenika koji čine Izvršni odbor tokom 2020. i 2019. godine.

² Od 31. decembra 2020., tri mesta neizvršnih članova su upražnjena.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. Osnova pripreme (nastavak)

a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

b) Osnova merenja

Finansijski izveštaji pripremljeni su na osnovu merenja utvrđenih MSFI-jem za svaku aktivu, pasivu, prihod i rashod. Osnove za merenje detaljnije su otkrivene u računovodstvenim politikama u Napomeni 3 u nastavku.

c) Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Ovi finansijski izveštaji su predstavljeni u evrima („EUR“), koji su funkcionalna valuta CBK, osim ako nije drugačije navedeno. Ako nije drugačije navedeno, predstavljeni finansijski podaci zaokruženi su na najbližu hiljadu.

d) Upotreba procena

Priprema finansijskih izveštaja zahteva od uprave da donosi procene i pretpostavke koje utiču na primenu politika i prijavljene iznose aktive, pasive, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od onih koji su procenjeni.

Procene i osnovne pretpostavke pregledavaju se kontinuirano. Izmene računovodstvenih procena priznaju se u periodu u kojem se revidira i u budućim periodima ako na njih utiču. Informacije o važnim oblastima neizvesnosti procene i kritičnim odlukama u primeni računovodstvenih politika sa najznačajnijim uticajem na iznose priznate u finansijskim izveštajima opisane su u Napomeni 5 u nastavku.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosledno su primenjene na sve periode predstavljene u ovim finansijskim izveštajima.

2. Značajne računovodstvene politike

a) Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na datum transakcija. Monetarna aktiva i pasiva denominirane u stranim valutama na datum izveštavanja preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu tog datuma. Devizni dobitak ili gubitak na novčanim stavkama je razlika između amortizovanih troškova u funkcionalnoj valuti na početku perioda, usklađenih sa efektivnim kamatama i plaćanjima tokom perioda, i amortizovanih troškova u stranoj valuti preračunatih po kursu na dan završetka perioda. Nenovčana aktiva i pasiva denominirane u stranim valutama koje se mere po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu na dan utvrđivanja fer vrednosti. Devizne razlike nastale preračunavanjem priznaju se u bilansu uspeha.

b) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamate. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate i primanja tokom očekivanog veka trajanja finansijske aktive ili pasive (ili, gde je to prikladno, na kraći period) na knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive ili pasive. Efektivna kamatna stopa utvrđuje se prilikom početnog priznavanja finansijske aktive ili pasive i ne revidira se naknadno.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

b) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve provizije i plaćene iznose ili primljene troškove transakcije, te popuste ili premije koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi uključuju dodatne troškove koji se mogu direktno pripisati akviziciji, izdavanju ili otuđenju finansijske aktive ili finansijske pasive. Prihodi i rashodi od kamata prikazani u računu dobiti i gubitka uključuju kamatu na finansijsku aktivu ili pasivu po amortizovanom trošku na osnovu efektivne kamatne stope.

c) Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope na finansijsku aktivu ili pasivu uključuju se u merenje efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi od provizija i naknada, uključujući naknade za transakcije za operativne račune, transfere sredstava i naknade za licenciranje, priznaju se tokom obavljanja povezanih usluga. Ostali troškovi naknada i provizija odnose se prvenstveno na transakcione naknade i naknade za usluge koje predstavljaju troškove prilikom primanja usluga.

d) Beneficije zaposlenih

CBK primenjuje obavezne doprinose za socijalno osiguranje, koji su definisani kao doprinosi za penzije zaposlenih kada se penzionišu. Ovi doprinosi su klasifikovani prema definisanim planovima doprinosa, na osnovu kosovskog zakonodavstva. Doprinosi CBK naplaćuju se kao trošak kada nastanu.

CBK takođe distribuira beneficije zaposlenima na jubilarni način i u obliku unapred određenog iznosa u vreme penzionisanja. CBK priznaje ove troškove prilikom nastanka ovih događaja prema dugoročnim planovima naknada.

e) Oporezivanje i raspodela dobiti

CBK je izuzeta od poreza na dohodak na osnovu zakona br. 03 / L-209 usvojenog 22. jula 2010. godine. Videti napomenu 4 (f) o tome kako CBK raspoređuje svoj profit.

f) Finansijska aktiva i pasiva

Klasifikacija finansijske aktive i pasive

CBK je primenila MSFI 9 Finansijski instrumenti (kako je revidiran u julu 2014.) i s tim povezane naknadne izmene i dopune ostalih standarda MSFI koji su na snazi za godišnji period koji počinje 1. januara 2018. ili kasnije.

Pored toga, CBK je usvojila posledične izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: obelodanjivanja koja su se primenjivala na obelodanjivanja za 2020. godinu i uporedni period.

CBK nastavlja primenjivati zahteve MSFI 9 za:

- 1) Klasifikaciju i merenje finansijske aktive i pasive,
- 2) Umanjenje vrednosti finansijske aktive i
- 3) Opšte hedž računovodstvo.

Njihova analiza kao i njihov uticaj na finansijske izveštaje CBK opisani su i obelodanjeni u nastavku.

(a) Klasifikacija i merenje finansijske aktive i finansijske pasive

Datum početne prijave (tj. datum na koji je CBK procenila postojeću finansijsku aktivu i pasivu u skladu sa zahtevima MSFI 9) je 1. januar 2018. Stoga je CBK primenila zahteve MSFI 9 na instrumente koji nastavljaju biti priznati 1. januara 2018. i nije primenila zahteve na instrumente koji su već prestali priznavati se 1. januara 2018.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska aktiva i pasiva (nastavak)

Finansijska aktiva CBK uključena u ove finansijske izveštaje klasifikovana je kao finansijski instrument po amortizovanom trošku (model zadržavanja za naplatu) u sastavu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, hartija od vrednosti, depozitnih računa kod nerezidentnih banaka, aktive povezane sa MMF-om i ostala aktiva.

Finansijska imovina se meri po amortizovanom trošku ako ispunjava oba sledeća uslova i nije označeno kao FVTPL (fer vrednost kroz dobitak ili gubitak):

- aktiva se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha zadržavanje aktive radi naplate ugovornih novčanih tokova; i

- ugovorni uslovi finansijske aktive na određene datume dovode do novčanih tokova koji su isključivo isplate glavnice i kamata (SPPI) na neizmireni iznos glavnice.

CBK klasifikuje svu svoju finansijsku pasivu mereno po amortizovanom trošku primenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata ili rashodi od kamata od finansijske pasive mereni po amortizovanom trošku priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Finansijska pasiva merena po amortizovanom trošku uključuju depozite domaćih banaka, vladinih institucija, javnih i komercijalnih entiteta, zaduživanje kod MMF-a, pozajmice i ostale finansijske pasive.

i. Priznavanje

Pri početnom priznavanju, finansijska aktiva klasifikuje se kao merena po: amortizovanom trošku (AC), fer vrednosti kroz drugi sveobuhvatni prihod (FVOCI) ili fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL).

Finansijska aktiva ili finansijska pasiva inicijalno se mere po fer vrednosti za stavku koja nije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati njenoj akviziciji ili emisiji.

Kao što je gore pomenuto, CBK u svojim knjigama ima samo finansijske instrumente po amortizovanom trošku, koji ispunjavaju kriterijume modela zadržavanja za naplatu.

ii. Reklasifikacija

Finansijska aktiva banke može se, zavisno od okolnosti, tj. promeni njenog poslovnog modela za upravljanje finansijskom aktivom, reklasifikovati čak i nakon njihovog početnog priznavanja.

Ako banka prekvalifikuje finansijsku pasivu ili grupu finansijske aktive iz kategorije merenja po amortizovanom trošku u kategoriju merenja po fer vrednosti kroz bilans uspeha, njihova fer vrednost će se meriti na datum reklasifikacije. Bilo koja neto dobit ili gubitak koja proizlazi iz razlike između amortizovanog troška i fer vrednosti finansijske aktive priznaje se u računu dobiti i gubitka.

iii. Prestanak priznavanja

CBK prestaje prepoznavati finansijsku aktivu kada joj isteknu ugovorna prava na novčane tokove iz finansijske aktive ili prenosi prava na primanje ugovornih novčanih tokova u transakciji u kojoj se prenose u osnovi svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskom aktivom u kojoj CBK niti prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i ne zadržava kontrolu nad finansijskom aktivom.

Pri prestanku priznavanja finansijske aktive, razlika između knjigovodstvene vrednosti aktive (ili knjigovodstvene vrednosti raspoređene na deo aktive koja se prestala priznavati) i zbira (i) primljene naknade (uključujući bilo koju novu aktivu stečenu umanjenu za bilo koju novu pasivu) i (ii) bilo koji kumulativni dobitak ili gubitak koji je priznat u drugom sveobuhvatnom prihodu („OCI“) priznaje se u dobiti ili gubitku. Bilo koji udeo u prenesenoj finansijskoj aktivu koji ispunjava uslove za prestanak priznavanja koji je stvorila ili održava CBK priznaje se kao posebna aktiva ili pasiva.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska aktiva i pasiva (nastavak)

CBK ulazi u transakcije kojima prenosi aktivu priznatu u njenom izveštaju o finansijskoj poziciji, ali zadržava u osnovi sve rizike i koristi od prenesene aktive ili njihovog dela. U takvim slučajevima prenesena aktiva se ne prestaje priznavati. Primeri takvih transakcija su procene hartija od vrednosti i transakcije prodaje i otkupa.

U transakcijama u kojima CBK niti zadržava niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom aktivom, zadržavajući kontrolu nad aktivom, CBK nastavlja da priznaje aktivu do stepena njenog kontinuiranog učešća, određenog stepenom do kojeg je izložena promenama u vrednosti prenesene aktive.

CBK prestaje da priznaje finansijsku pasivu kada su njene ugovorne obaveze ispunjene ili otkazane ili ističu.

iv. *Modifikacije finansijske aktive i pasive*

Ako su uslovi finansijske aktive izmenjeni, CBK procenjuje da li su novčani tokovi modifikovane aktive bitno različiti. Ako su novčani tokovi bitno različiti, tada se smatra da su ugovorna prava na novčane tokove iz izvorne finansijske aktive istekla. U ovom se slučaju prestaje priznavati izvorna finansijska aktiva (videti (iii)), a nova finansijska aktiva priznaje se po fer vrednosti.

Ako se novčani tokovi modifikovane aktive koji se vode po amortizovanom trošku bitno ne razlikuju, tada modifikacija neće rezultirati prestankom priznavanja finansijske aktive. U ovom slučaju, CBK preračunava bruto knjigovodstveni iznos finansijske aktive i priznaje iznos koji proizlazi iz prilagođavanja bruto knjigovodstvene vrednosti kao modifikacioni dobitak ili gubitak u dobiti ili gubitku. Ako se takva modifikacija sprovodi zbog finansijskih poteškoća zajmoprimca, tada se dobitak ili gubitak prikazuje zajedno sa gubicima od umanjenja vrednosti. U ostalim se slučajevima prikazuje kao prihod od kamata.

CBK prestaje priznavati finansijsku pasivu kada su njeni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane pasive su bitno različiti. U ovom slučaju, nova finansijska pasiva zasnovana na modifikovanim uslovima priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti ugašene finansijske pasive i nove finansijske pasive sa modifikovanim uslovima priznaje se u računu dobiti i gubitka. Ako se promjena finansijske pasive ne obračunava kao prestanak priznavanja, tada se amortizovani trošak pasive preračunava diskontovanjem modifikovanih novčanih tokova po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi, a rezultirajući dobitak ili gubitak priznaju se u računu dobiti i gubitka.

v. *Prebijanje*

Finansijska aktiva i pasiva se kompenzuju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji kada i samo kada CBK ima zakonsko pravo da izvrši poravnanje tih iznosa i namerava ili da ih namiri na neto osnovi ili da realizuje aktivu i podmiri pasivu istovremeno.

Prihodi i rashodi iskazuju se na neto osnovi samo kada je to dozvoljeno računovodstvenim standardima ili za dobit i gubitak koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

vi. *Merenje amortizovanog troška*

Amortizovani trošak finansijske aktive ili finansijske pasive je iznos po kojem se finansijska aktiva ili finansijska pasiva meri pri početnom priznavanju, umanjeno za isplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija primenom metode efektivne kamate bilo koje razlike između početnog priznatog iznosa i iznosa dospeća, umanjeni za sve amortizacione gubitke.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak) f) Finansijska aktiva i pasiva (nastavak)

vii. *Merenje fer vrednosti*

Fer vrednost je cena koja bi se dobila za prodaju aktive ili platila za prenos pasive u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja.

Kada je dostupno, CBK meri fer vrednost instrumenta koristeći kotirane cene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije na dohvata ruke.

Ako tržište za finansijski instrument nije aktivno, CBK postavlja fer vrednost koristeći tehniku procene. Tehnike vrednovanja uključuju upotrebu nedavnih transakcija van dohvata ruke između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na trenutnu fer vrednost drugih instrumenata koji su u osnovi isti, analize diskontovanog novčanog toka i modele određivanja cena opcija. Odabrana tehnika vrednovanja maksimalno koristi tržišne ulaze, oslanja se što je manje moguće na procene specifične za CBK, uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cene i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cena finansijskih instrumenata. Ulazi u tehnike vrednovanja razumno predstavljaju tržišna očekivanja i mere faktora povrata rizika svojstvenih finansijskom instrumentu. CBK kalibriše tehnike vrednovanja i testira ih na valjanost koristeći cene iz uočljivih tekućih tržišnih transakcija u istom instrumentu ili na osnovu drugih dostupnih vidljivih tržišnih podataka.

viii. *Naknade za gubitak*

CBK priznaje rezerve za gubitke za očekivane kreditne gubitke "ECL" za finansijsku aktivu koja se meri po amortizovanom trošku, a ne po FVTPL. CBK meri nadoknade za gubitak u iznosu jednakom doživotnom ECL, osim u sledećim slučajevima za koje se meri kao 12-mesečni ECL:

- hartije od vrednosti za dužničke investicije za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja; i
- ostali finansijski instrumenti za koje se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja.

CBK smatra da dužnička hartija od vrednosti ima nizak kreditni rizik kada je ocena kreditnog rizika ekvivalentna globalno shvaćenoj definiciji „investicione klase“. Dvanaestomesečni ECL deo je ECL-a koji proizlazi iz neispunjenih događaja na finansijskom instrumentu koji su verovatni u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Finansijski instrumenti za koje se priznaje 12-mesečni ECL nazivaju se "finansijski instrumenti 1. faze".

Doživotni ECL su ECL koji su rezultat svih mogućih događaja neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti za koje se priznaje doživotni ECL, ali koji nisu umanjeni za kredit, nazivaju se "Finansijski instrumenti faze 2".

Merenje ECL-a

ECL model umanjenja vrednosti merenje je zasnovano na verovatnoći i uključuje uticaj različitih mogućih ishoda. To operativno može biti teško sprovodljivo, a odabir relevantnih ekonomskih scenarija može biti izazov.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska aktiva i pasiva (nastavak)

Za detaljnu primenu ECL-a koristili smo jednostavnu metodu koja koristi eksplicitni pristup verovatnoće neispunjavanja obaveze koji je:

Očekivani kreditni gubici (ECL) = Izloženost prema neispunjavanju obaveze (EAD) x Gubitak usled neispunjenja obaveza (LGD) x Verovatnoća neispunjenja obaveza (PD).

EAD - Izloženost prema neispunjavanju obaveza je bruto knjigovodstvena vrednost finansijske aktive koja spada u model.

LGD - Gubitak s obzirom na neispunjavanje obaveza, koristili smo na osnovu naše interne procene i percepcije ove vrednosti, takođe zasnovane na Bazelskim pristupima riziku za neplaćanje zajmoprimaca.

PD - Verovatnoća neispunjavanja obaveza je najosetljivija varijabla i predstavlja verovatnoću neizvršenja obaveza druge strane u posmatranom periodu (12 meseci ili tokom veka trajanja instrumenta).

Model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) je verovatnoća ponderisana procena kreditnih gubitaka i meri se na sledeći način:

- finansijska aktiva koja nije umanjena za kredit na datum izveštavanja: kao sadašnja vrednost svih novčanih nedostataka (tj. razlika između novčanog toka koji je dospeo za CBK, u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje CBK očekuje da će dobiti);
- finansijska aktiva koja je na datum izveštavanja umanjena za kredit: kao razlika između njihove bruto vrednosti i očekivanog kreditnog gubitka za isti.

g) Novac i njegovi ekvivalenti

U svrhu izveštaja o novčanom toku, novac i novčani ekvivalenti uključuju gotovinsko stanje na računu, depozite po viđenju kod banaka i visoko likvidnu finansijsku imovinu sa originalnim dospećem kraćim od tri meseca, koja su podložna beznačajnom riziku od promene njihove fer vrednosti i koje CBK koristi u upravljanju svojim kratkoročnim obavezama.

Novac i novčani ekvivalenti iskazuju se po amortizovanom trošku u izveštaju o finansijskoj poziciji.

h) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti, koje se sastoje od državnih zapisa i obveznica, u početku se mere po fer vrednosti uvećanoj za povećane direktne transakcione troškove i naknadno se obračunavaju kao amortizovani trošak / zadržavanje radi naplate investicija metodom efektivne kamatne stope. Sve kupovine i prodaje investicionih hartija od vrednosti priznaju se na datum poravnanja, tj. na datum kada je sredstvo primljeno ili isporučeno drugoj strani.

Amortizovani trošak / zadržavanje za prikupljanje investicija su nederivativna imovina sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospećem kada CBK ima pozitivne izume i sposobnost zadržavanja do dospeća, a koja nisu određena po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

i) Depoziti i pozajmice

Depoziti i pozajmice se inicijalno mere po fer vrednosti umanjenoj za inkrementalne direktne troškove transakcije, a zatim se mere po amortizovanom trošku primenom metode efektivne kamate.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

j) Imovina i oprema

i. Priznavanje i merenje

Nekretnine i oprema mere se po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrednosti zbog promene vrednosti.

Trošak uključuje troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju aktive. Troškovi aktive koju je sama CBK izgradila uključuju troškove materijala i direktne radne snage, sve ostale troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju aktive u radno stanje za predviđenu upotrebu i troškove rastavljanja i uklanjanja predmeta i obnavljanja lokacija na kojoj su se nalazili.

Kupljeni softver koji je neophodan za rad povezane opreme kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi aktive ili opreme imaju različit vek trajanja, oni se knjiže kao zasebni predmeti (glavni delovi) imovine i opreme.

ii. Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela predmeta imovine ili opreme priznaju se u knjigovodstvenoj vrednosti predmeta ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi sadržane u delu prilivati CBK-u i njegov trošak može biti pouzdano izmeren. Troškovi svakodnevnog servisiranja imovine i opreme (dugotrajna materijalna sredstva) priznaju se u računu dobiti i gubitka po nastanku.

iii. Deprecijacija

Deprecijacija se priznaje u izveštaju o prihodima i rashodima linearnom metodom tokom procenjenog veka upotrebe svakog dela stavke dugoročnih materijalnih sredstava.

Procenjeni vek upotrebe za tekući i uporedni period je kako sledi:

	2020	2019
Poboljšanja zakupa	20 godina	20 godina
Oprema	5 godina	5 godina
Računari	3 godine	3 godine
Vozila	5 godina	5 godina

Korisni vek ostale opreme procenjuje se od slučaja do slučaja. Metode deprecijacije, vek trajanja i preostale vrednosti ponovno se procenjuju na datum izveštavanja.

k) Nematerijalna imovina

Softver koji je nabavio CBK iskazan je po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja ako postoje.

Naknadni izdaci za softver kapitalizuju se samo kada povećaju buduću ekonomsku korist od te imovine. Svi ostali izdaci priznaju se kao nastali.

Amortizacija se priznaje u računu dobiti i gubitka linearnom metodom tokom procenjenog veka upotrebe softvera, od datuma kada je dostupan za upotrebu. Procenjeni vek upotrebe svakog softvera zasniva se na proceni upotrebe tog softvera bez velike potrebe za nadogradnjom, trenutno od 3 do 10 godina.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

l) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstveni iznosi nefinansijske imovine CBK preispituju se na svaki datum izveštavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrednosti. Ako postoji bilo kakva takva indikacija, tada se procenjuje nadoknadivi iznos imovine.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznaje se ako knjigovodstvena vrednost sredstva ili njegove jedinice koja generiše novac premašuje njegovu nadoknadivu vrednost. Jedinica koja generiše novac je najmanja prepoznatljiva grupa imovine koja generiše novčane tokove koji su u velikoj meri nezavisni od druge imovine i grupa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka. Gubici zbog umanjenja vrednosti jedinica koje generišu novac raspoređuju se kako bi se proporcionalno smanjila knjigovodstvena vrednost ostale imovine jedinice (grupe jedinica). Nadoknadivi iznos imovine ili jedinice koja generiše novac najveća je vrednost u upotrebi i fer vrednost umanjena za troškove prodaje. Prilikom procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se na njihovu sadašnju vrednost koristeći diskontnu stopu pre oporezivanja koja odražava trenutne tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizika specifičnih za sredstvo. Gubici zbog umanjenja vrednosti priznati u prethodnim periodima procenjuju se na svaki datum izveštavanja radi bilo kakvih naznaka da se gubitak smanjio ili više ne postoji.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti poništava se ako je došlo do promene procena korišćenih za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak zbog umanjenja vrednosti ukida se do te mere da knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjenu za amortizaciju, da nije priznat gubitak od umanjenja vrednosti.

m) Finansijska pasiva

Izvori finansiranja CBK su depoziti međunarodnih, vladinih, javnih, bankarskih i drugih finansijskih institucija. Finansijske obaveze mere se po trošku amortizacije primenom metode efektivne kamatne stope.

n) Prihod od granta

Državni grantovi se inicijalno priznaju kao odloženi prihodi kada postoji razumna sigurnost da će biti primljeni i da će CBK poštovati uslove za dodelu granta. Grantovi koje CBK nadoknađuju nastale troškove priznaju se u dobiti ili gubitku sistematski u istim periodima u kojima se priznaju troškovi. Grantovi koji nadoknađuju CBK trošak aktive priznaju se u dobiti ili gubitku sistematski tokom korisnog veka trajanja aktive.

o) Plate koje finansiraju donatori

Određeni pojedinci angažovani u CBK su međunarodni stručnjaci koje su međunarodne organizacije imenovala i kratkoročno finansiraju. Finansiranje ovih međunarodnih organizacija uključuje, ali nije ograničeno na, isplatu plata tim međunarodnim stručnjacima. Kako međunarodne organizacije ovu pomoć plaćaju direktno imenovanom, obim isplate nije poznat niti je uključen u ove finansijske izveštaje.

p) Rezerve

Rezerve se priznaju ako, kao rezultat prošlih događaja, CBK ima sadašnju zakonsku ili konstruktivnu obavezu koja se može pouzdano proceniti, a verovatno je da će biti potreban odliv gotovine ili ekonomske koristi za podmirivanje obaveze. Rezerve se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova po stopi pre oporezivanja koja odražava trenutne tržišne procene vremenske vrednosti novca i, prema potrebi, rizika specifičnog za obaveze.

Rezerve za teške ugovore priznaju se kada su očekivane koristi koje će CBK izvući iz ugovora niže od neizbežnih troškova ispunjavanja obaveze po ugovoru. Rezerve se mere po sadašnjoj vrednosti po nižem od očekivanog troška raskida ugovora i očekivanog neto troška nastavka ugovora. Pre nego što se rezerve uspostave, CBK priznaje svaki gubitak zbog umanjenja vrednosti imovine povezane sa tim ugovorom.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

- (i) Promene u računovodstvenim politikama i otkrivanjima podataka
- (ii) Efektivni standardi i tumačenja za tekući period

Sledeće izmene postojećih standarda koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i koji su stupili na snagu za izveštajni period:

- **Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“** - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum sticanja na ili nakon početka prvog godišnjeg izveštajnog perioda koji počinje 1. januara 2020. ili nakon njega i za sticanje imovine koje je nastalo na dan ili nakon početka tog perioda),
- **Izmene MSFI 7, 9 i MRS 39** - Reforma kamatnih stopa (na snazi za godišnje periode koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- **Izmene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja" i MRS 8 "Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške"** - Definicija materijala (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- **Izmene i dopune referenci na konceptualni okvir u standardima MSFI** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).
- **Izmene MSFI 16 „Zakupi“** - Koncesije zakupnina povezane sa Covid-19 na snazi su za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine, ali je dozvoljena prethodna primena, uključujući u finansijskim izveštajima koji još nisu odobreni za izdavanje 28. maja 2020. godine (izmena je takođe dostupna za privremene izveštaje).

Primena ovih standarda, izmena i tumačenja nije imala značajniji uticaj na finansijske izveštaje CBK u izveštajnom periodu.

ii) Standardi i tumačenja nemaju datum stupanja na snagu u izveštajnom periodu

Na datum odobrenja ovih finansijskih izveštaja, IASB je objavio sledeće standarde, revizije i tumačenja, ali još uvek nisu na snazi za izveštajni period i kao takve još uvek nije primenila Centralna banka:

- **Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u kompanije i zajednička ulaganja“** - Prodaja ili doprinos aktive između investitora i njegovog partnera ili zajedničkog ulaganja i dalje promene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme do završetka metode kapitala),
- **Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI-a 2018-2020**, što je rezime izmena MSFI-ja 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41 (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- **Izmene MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“** - Klasifikacija pasive kao tekuće ili dugoročne (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine)
- **Izmene MRS 37 - „Rezervisanja, potencijalna pasiva i potencijalna aktiva“** - Teški ugovori. Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),
- **Izmene MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema** - Prihodi pre predviđene upotrebe (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).

Centralna banka je odlučila da neće primenjivati ove standarde, revizije i tumačenja pre njihovog stupanja na snagu. Centralna banka predviđa da primena ovih standarda, revizija i tumačenja neće imati materijalni uticaj na finansijske izveštaje Centralne banke.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom

a) Uvod i pregled

CBK je izložena sledećim rizicima zbog upotrebe finansijskih instrumenata:

- Kreditni rizik
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizik

Ova napomena predstavlja informacije u vezi sa izloženošću CBK navedenim rizicima, ciljevima, politikama i postupcima CBK za merenje i upravljanje rizikom, kao i upravljanjem kapitalom od strane CBK-a. Ostale kvantitativne i kvalitativne napomene uključene su u sve ove finansijske izveštaje.

Struktura upravljanja rizikom

Uspostavljanje i nadzor upravljanja rizikom CBK-a je odgovornost odbora Centralne banke. Uprava CBK redovno podnosi izveštaje preko Izvršnog odbora CBK Odboru Centralne banke o praksama upravljanja rizicima. Izvršni odbor, Investicioni odbor i Odeljenje za upravljanje rizicima odgovorni su za izradu i praćenje politika upravljanja rizikom CBK-a. Te politike zatim sprovode odgovarajuće organizacione jedinice.

Politike upravljanja rizikom CBK-a su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike sa kojima se suočava CBK, kao i da uspostave odgovarajuća ograničenja i kontrole rizika, kao i da nadgledaju rizike i poštovanje utvrđenih ograničenja. Politike i sistemi upravljanja rizikom redovno se pregledaju kako bi odrazili promene u tržišnim uslovima, proizvodima i ponuđenim uslugama. CBK, kroz obuku, standarde i procedure upravljanja, ima za cilj da razvije efikasno i disciplinovano kontrolno okruženje, u kojem su svi zaposleni svesni svoje uloge i odgovornosti.

Komisija za reviziju CBK odgovorna je za nadgledanje i pregled usklađenosti sa politikama i procedurama upravljanja rizikom, kao i za pregled adekvatnosti strukture upravljanja rizikom u odnosu na rizike sa kojima se suočava CBK. Revizorskom odboru CBK pomaže u obavljanju svojih dužnosti Odeljenje interne revizije. Interna revizija podrazumeva redovne i ad-hoc revizije kontrola i postupaka upravljanja rizikom, čiji se rezultati putem šefa interne revizije izveštavaju Komisiji za reviziju.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka za CBK ako ugovorna strana finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze, a može proizaći prvenstveno iz investiranja CBK u hartije od vrednosti i depozite (na tržištima novca ili tekućim računima) u drugim bankama. U svrhu izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom, CBK razmatra i objedinjuje sve elemente izloženosti kreditnom riziku (kao što su rizik neizvršenja obaveza pojedinačnog dužnika, rizik zemlje i sektora).

Upravljanje kreditnim rizikom

i. Investicije i izloženost kreditnom riziku u CBK-u

CBK ograničava svoju izloženost kreditnom riziku investirajući samo u hartije od vrednosti koje izdaju vlade zemalja EU i imajući depozite kod stranih banaka, kratkoročne obaveze koje su međunarodno priznate agencije za kreditni rejting procenile u jednu od dve najviše kategorije. S obzirom na visoku kreditnu sposobnost, uprava ne očekuje da bilo koja ugovorna strana ne ispuni svoje obaveze.

Upravljanje rizikom se vrši kroz:

- Ograničavanje opsega i trajanja finansijskih instrumenata,
- Ograničavanje izdavalaca ugovornih strana, prihvatljivim kreditnim rejtingom na investicionom nivou i višem,
- Ograničavanje maksimalne količine i koncentracije kod partnera.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

ii. Izloženost kreditnom riziku

Najveću izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2020. godine predstavljaju knjigovodstveni iznos tekućih računa kod nerezidentnih banaka, trezorski zapisi i obveznice i plasmani na tržištu novca kod nerezidentnih banaka. Za detalje u vezi sa izloženošću pogledajte napomene 8, 9 i 10.

Kreditni rejting za finansijske instrumente kojima je CBK izložena za period završen 31. decembra 2020. godine je od AAA do BBB + / Aaa do A3.

Knjigovodstvene vrednosti izloženosti kreditnom riziku podeljene po vrstama i izražene u procentima od ukupnog iznosa su kako sledi:

2020						
Kreditni rejting (S&P / Moody's)	Nostro računi	Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	Hartije od vrednosti	Računi povezani sa MMF-om (SDR i upotreba sredstava)	Ukupna knjigovodstv ena vrednost	% ukupnog pondera
AAA/Aaa	128,168	8,394	105,714	-	242,276	21.42%
AA+/Aa1	86,666	-	147,567	-	234,233	20.71%
AA/Aa2	-	-	10,017	-	10,017	0.89%
AA-/Aa3	-	-	-	-	-	0.00%
A+/A1	460	-	-	-	460	0.04%
A/A2	-	-	103,282	-	103,282	9.13%
BBB+/A3	98,412	50,000	222,180	-	370,592	32.76%
N/A (bez rejtinga / IFI ³)	-	-	-	58,761	58,761	5.19%
N/A (bez rejtinga) ⁴	-	-	-	111,652	111,652	9.87%
Ukupno	313,706	58,394	588,760	170,413	1,131,273	100.00%

2019						
Kreditni rejting (S&P / Moody's)	Nostro računi	Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	Hartije od vrednosti	Računi povezani sa MMF-om (SDR i upotreba sredstava)	Ukupna knjigovodstv ena vrednost	% ukupnog pondera
AAA/Aaa	248	9,080	79,207	-	88,535	7.83%
AA+/Aa1	-	-	88,978	-	88,978	7.86%
AA/Aa2	1,827	-	99,335	-	101,162	8.94%
AA-/Aa3	-	-	125,770	-	125,770	11.12%
A+/A1	-	-	-	-	-	0.00%
A/A2	-	-	-	-	-	0.00%
BBB+/A3	106,788	240,000	183,845	-	530,633	46.90%
N/A (bez rejtinga /MFI)	-	-	-	63,651	63,651	5.63%
N/A (bez rejtinga)	-	-	-	132,610	132,610	11.72%
Ukupno	108,863	249,080	577,135	196,261	1,131,339	100.00%

Nijedna izloženost CBK-a nije dospela. CBK ne poseduje nikakva sredstva obezbeđenja ili bilo koja druga kreditna poboljšanja protiv svoje izloženosti kreditnom riziku.

Finansijska imovina koja potpada pod opseg očekivanih kreditnih gubitaka kod CBK je:

- Tekući računi i depoziti kod stranih banaka

- hartije od vrednosti,

- ostala potraživanja koja se odnose na više od dve stavke, ako ih ima.

Osnovni kriterij za utvrđivanje izloženosti je kreditna sposobnost. Kreditni rejting dobija se od agencija za kreditni rejting. Minimalni kreditni rejting dozvoljen za kratkoročna investiranja je P-2 (Moody's ili A-2 Standard & Poor's, dok je dugoročni Baa2 (Moody's) ili BBB (Standard & Poor's). S tim u vezi ne investiramo u tom razredu.

³ MFI - Međunarodne finansijske institucije.

⁴ Ne postoji kreditni rejting (ni spoljni ni interni) za predmetnu imovinu.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Model umanjenja vrednosti finansijske imovine zasnovan na zajedničkim karakteristikama kreditnog rizika, odnosno promenama kreditnog rizika od početnog priznavanja finansijske imovine, definiše tri faze u modelu procene očekivanih kreditnih gubitaka. Ove faze se mogu sažeti kao u nastavku:

1. Faza 1 (Izvođenje) raspodele izloženosti - finansijska imovina koja se tretira kao izloženost niskom ili srednjem riziku, sva ona koja su u nju uključena, podeljena je u fazu 1 pri početnom priznavanju. Prema našoj internoj proceduri, ne smemo ulagati u izloženost većem kreditnom riziku. Na osnovu toga svako investiranje pri početnom priznavanju raspoređuje se na fazu 1 izloženosti.
2. Faza 2 (slab performans) raspodele izloženosti - ako imamo značajan porast od početnog priznavanja, finansijsko sredstvo koje se nalazi na nivou 1 prenosi se u fazu 2.
3. Faza 3 (neizvršenje) distribucije izloženosti - prelazak u fazu 3 vrši se samo kada postoje objektivni dokazi da klijent neće ispuniti svoje obaveze.

Procena se vrši na početnom priznavanju i na datum izveštajnog perioda. U fazi 1, Banka će izmeriti rezervu za gubitak tog finansijskog instrumenta ECL u iznosu jednakom očekivanom 12-mesečnom kreditnom gubitku. Ako imamo značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja, finansijski instrument će se preneti u fazu 2 (nedovoljno uspešno). U fazi 2, Banka će izmeriti rezervu za gubitak tog finansijskog instrumenta ECL u iznosu jednakom očekivanom kreditnom gubitku tokom svog životnog veka.

Kriterijumi za neispunjavanje obaveza, odnosno prelaska u Fazu 3, trebali bi se zasnivati na objektivnim dokazima kako sledi:

- dužnici, imaju značajne finansijske poteškoće,
- kada je u pitanju kršenje ugovornih obaveza, u pogledu glavnice i kamata,
- kada se dogodi bilo kakvo restrukturisanje postojećih uslova servisiranja obaveze iz finansijskog instrumenta,
- jasni dokazi / verovatnoća da dužnik bankrotira i / ili likvidira,
- Znakovi neaktivnosti u trgovanju (na finansijskim tržištima).

Sledeća tabela prikazuje vrednosti izloženosti na nivou faze. Na datum izveštavanja nemamo značajnih promena u kreditnom riziku od početnog priznavanja, stoga su sva finansijska sredstva u fazi 1.

	2020			2019		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	313,706	-	-	108,863	-	-
Hartije od vrednosti	588,760	-	-	577,135	-	-
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	58,394	-	-	249,080	-	-
Bruto knjigovodstvena vrednost	960,860	-	-	935,078	-	-
Prilagođene vrednosti prema ECL-u	(1,399)	-	-	(735)	-	-
Neto knjigovodstvena vrednost	959,461	-	-	934,343	-	-

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kretanje odgovarajuće ECL za finansijske instrumente kojima CBK ima izloženost su sledeći:

	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL na dan 1. januara 2020	735	-	-	735
Transferi do faze 1	-	-	-	-
Transferi do faze 2	-	-	-	-
Transferi do faze 3	-	-	-	-
ECL naplata godine	664	-	-	664
Uticao na ECL izloženosti prebačenih između faza tokom godine	-	-	-	-
Opuštanje popusta (priznaje se u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene zbog izmena koje nisu rezultirale prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Promene u modelima i ulazima koji se koriste za ECL proračune	-	-	-	-
Korekcije deviznog kursa	-	-	-	-
Dana 31. decembra 2020.	1,399	-	-	1,399

	2019			
	faza 1	faza 2	faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2019.	841	-	-	841
Transferi u fazi 1	-	-	-	-
Transferi u fazi 2	-	-	-	-
Transferi u fazi 3	-	-	-	-
ECL naplata godine	(106)	-	-	(106)
Uticao na ECL izloženosti prebačenih između faza tokom godine	-	-	-	-
Opuštanje popusta (priznaje se u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene zbog izmena koje nisu rezultirale prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Promene u modelima i ulazima koji se koriste za ECL proračune	-	-	-	-
Korekcije deviznog kursa	-	-	-	-
Dana 31. decembra 2019.	735	-	-	735

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će CBK imati poteškoća u pravovremenom ispunjavanju svojih finansijskih obaveza.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Pristup CBK-a upravljanju likvidnošću je osigurati, koliko je to moguće, da ima dovoljno likvidnosti da pravovremeno podmiri svoje obaveze, kako u normalnim, tako i u nepovoljnim uslovima, bez stvaranja neprihvatljivih gubitaka ili rizika da naruši ugled CBK-a.

Politike za nadgledanje i adresiranje rizika likvidnosti utvrđuje Izvršni odbor CBK. CBK upravlja rizikom likvidnosti investirajući u kratkoročne depozite kod nerezidentnih banaka i držeći odgovarajuće iznose gotovine u svojim trezorima. Politike upravljanja likvidnošću postavljene su tako da osiguraju da čak i pod lošim uslovima CBK može da ispuni svoje obaveze. Nadgleda se dnevna pozicija likvidnosti i sprovodi se redovno testiranje otpornosti na likvidnost u raznim scenarijima koji pokrivaju i normalne i ozbiljnije tržišne uslove. Sve politike i postupci likvidnosti podležu pregledu i odobrenju od strane uprave CBK. Mesečni izveštaji koji pokrivaju likvidnosnu poziciju CBK redovno se dostavljaju članovima Odbora za investicije od strane Odeljenja za upravljanje aktivom.

Izloženost riziku likvidnosti

Preostalo ugovorno dospeće finansijskih obaveza, isključujući buduće isplate kamata:

	Napome na	Prenesena neto vrednost	Manje od 1 meseca	1-3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	preko 5 godina
31. decembar 2020.							
<i>Nederivativna aktiva</i>							
Gotovina		308,090	308,090	-	-	-	-
Tekući računi u nerezidentnim bankama	8	313,343	313,343	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	9	587,794	15,690	4,021	49,613	518,470	-
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	58,324	8,388	-	49,936	-	-
Račun kod MMF-a	11	187,828	80,335	11,720	35,160	60,613	-
		1,455,379	725,846	15,741	134,709	579,083	-
<i>Nederivativna pasiva</i>							
Obaveze prema domaćim bankama	15	(566,426)	(566,426)	-	-	-	-
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	(195,113)	(4,415)	(11,720)	(35,160)	(60,613)	(83,205)
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(508,446)	(508,446)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	18	(138,661)	(138,661)	-	-	-	-
Zaduživanje	19	(2,154)	-	-	-	(1,077)	(1,077)
Ostala domaća pasiva	20	(756)	(756)	-	-	-	-
		(1,411,556)	(1,218,704)	(11,720)	(35,160)	(61,690)	(84,282)
		43,823	(492,858)	4,021	99,549	517,393	(84,282)

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

c. Rizik likvidnosti

31. decembar 2019.	Napome na knjigovodst vena vrednost	Neto Manje od 1 meseca	1 do 3 meseca	3 do meseca do godinu dana	1-5 godina	OKO 5 godina
Nederivativna aktiva						
Gotovina		302,166	302,166	-	-	-
Tekući računi u nerezidentnim bankama	8	108,863	108,863	-	-	-
Hartije od vrednosti	9	576,616	-	100	150	486,309
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	248,864	9,080	20,000	219,784	-
Računi kod MMF-a	11	214,090	90,162	-	58,411	65,517
		1,450,599	510,271	20,100	278,345	551,826
Nederivativna pasiva						
Obaveze prema domaćim bankama	15	(414,942)	(414,942)	-	-	-
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	(219,664)	(8,942)	-	(58,411)	(65,517)
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(719,819)	(719,819)	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	18	(52,167)	(52,167)	-	-	-
Zaduživanje	19	(2,266)	-	-	-	(907)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-
		(1,409,614)	(1,196,626)	-	(58,411)	(66,424)
		40,985	(686,355)	20,100	219,934	485,402
						1,904

Prethodna tabela prikazuje nediskontirane novčane tokove finansijskih obaveza CBK na osnovu njihovog najranijeg ugovornog dospeća. Da bi upravljala rizikom likvidnosti koji proizlazi iz finansijskih obaveza, CBK drži likvidnu imovinu koja se sastoji od gotovine i gotovinskih ekvivalenata i hartija od vrednosti za koje postoji aktivno i likvidno tržište.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

d) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će promene tržišnih cena, poput kamatne stope, cena dionica, deviznih kurseva i kredita (koje se ne odnose na promene kreditnog statusa zajmoprimca / izdavaoca) uticati na prihod CBK ili vrednost finansijskih instrumenata koje poseduje. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara, uz istovremeno optimizovanje povrata investicija.

Upravljanje tržišnim rizikom

Poslovanje CBK podložno je riziku od kolebanja kamatnih stopa do te mere da kamatonosna imovina i obaveze dospevaju ili se ponavljaju u različito vreme ili iznosima. Aktiva i pasiva sa promenljivim stopama izloženi su osnovnim rizicima, što je razlika u ponovnim karakteristikama različitih indeksa sa promenljivom stopom.

Aktivnosti upravljanja rizikom usmerene su na optimizaciju neto prihoda od kamata, na osnovu nivoa tržišnih kamatnih stopa u skladu sa operativnim strategijama CBK-a. Izloženost CBK-a tržišnom riziku povezana je samo sa netrgovinskim portfeljima.

Izloženost riziku od kamatnih stopa - netrgovinski portfelji

Glavni rizik, kojem su izloženi netrgovinski portfelji, je rizik od gubitka, uzrokovanog fluktuacijom budućih novčanih tokova ili fer vrednosti finansijskih instrumenata usled promene tržišnih stopa. Rizikom kamatnih stopa upravlja se uglavnom praćenjem razlika u kamatnim stopama i unapred odobrenim limitima za ponovljene intervale. Investicioni odbor je nadzorno telo za sprovođenje ovih ograničenja. Sažetak razlike u kamatnim stopama CBK na netrgovinskim portfeljima je sledeći:

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

d) Tržišni rizik

Izloženost riziku od kamatnih stopa - netrgovinski portfelji

31. decembar 2020.	Napomena	Neto knjigovodstvena vrednost	Manje od 3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca	1-5 godina	Preko 5 godina
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	8	313,343	313,343	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (obveznice i trezorski zapisi)	9	587,794	-	-	-	501,505	86,289
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	58,324	8,388	-	49,936	-	-
Sredstva na računima povezanim sa MMF-om	11	187,828	76,176	-	-	111,652	-
Ukupno		1,147,289	397,907	-	49,936	613,157	86,289
Obaveze prema domaćim bankama	15	(566,426)	(566,426)	-	-	-	-
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	(195,113)	(16,135)	-	-	(95,773)	(83,205)
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(508,446)	(508,446)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	18	(138,661)	(138,661)	-	-	-	-
Zaduživanje	19	(2,154)	-	-	-	-	(2,154)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,411,556)	(1,230,424)	-	-	(95,773)	(85,359)
Razlika		(264,267)	(832,517)	-	49,936	517,384	930

31. decembar 2019.	Napomena	Neto knjigovodstvena vrednost	Manje od 3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca	1-5 godina	Preko 5 godina
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	8	108,863	108,863	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (obveznice i trezorski zapisi)	9	576,616	-	100	150	486,309	90,057
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	248,864	9,080	20,000	219,784	-	-
Imovina na računima povezanim sa MMF-om	11	214,090	81,480	-	-	132,610	-
Ukupno		1,148,433	199,423	20,100	219,934	618,919	90,057
Obaveze prema domaćim bankama	15	(414,942)	(414,942)	-	-	-	-
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	(219,664)	(8,942)	-	-	(123,928)	(86,794)
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(719,819)	(719,819)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	18	(52,167)	(52,167)	-	-	-	-
Zaduživanje	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,409,614)	(1,196,626)	-	-	(123,928)	(89,060)
Razlika		(261,181)	(997,203)	20,100	219,934	494,991	997

Nekamatonsna finansijska imovina i obaveze nisu uključeni u prethodnu tabelu.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Sveukupnim rizikom kamatnih stopa koji ne trguje upravlja Odeljenje za upravljanje imovinom, koji koristi investicione vrednosne papire i depozite kod banaka za upravljanje ukupnim rizikom koji proizlazi iz ne-aktivnosti CBK-a da trguje.

Upravljanje rizikom kamatnih stopa u odnosu na ograničenja kamatnih stopa dopunjeno je praćenjem osetljivosti finansijske imovine i obaveza CBK u odnosu na različite standardne i nestandardne scenarije kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se redovno procenjuju uključuju paralelni pad ili porast svih kriva prinosa od 100 baznih bodova („bps“). Analiza osetljivosti CBK na povećanje ili smanjenje tržišnih kamatnih stopa (pod pretpostavkom da nema asimetričnog kretanja krive prinosa i konstantne finansijske pozicije) je sledeća:

2020

	100 pbs povećanje	100 pbs smanjenje
Procenjeni efekat dobiti (gubitka)	(2,643)	2,643

2019

	100 pbs povećanje	100 pbs smanjenje
Procenjeni efekat dobiti (gubitka)	(2,612)	2,612

Izloženost ostalim tržišnim / deviznim rizicima nerazmenjivih portfelja

CBK je izložena SDR-u u odnosu na svoju imovinu i obaveze prema MMF-u, koje kontinuirano nadgleda. Izloženost CBK deviznom riziku je kako sledi:

2020

	100 pbs povećanje	100 pbs smanjenje
Procenjeni efekat dobiti (gubitka)	(73)	73

2019

	100 pbs povećanje	100 pbs smanjenje
Procenjeni efekat dobiti (gubitka)	(56)	56

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

31. decembar 2020.	EVRA	USD (ekvivalent u EVRIMA)	SDR (ekvivalent u EVRIMA)	Ukupna neto vrednost prenesena
Aktiva				
Novac na raspolaganju	308,090	-	-	308,090
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	313,170	173	-	313,343
Hartije od vrednosti (obveznice i trezorski zapisi)	587,794	-	-	587,794
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	49,930	8,394	-	58,324
Imovina na računima povezanim sa MMF-om	242	-	267,957	268,199
Ostala sredstva	1,883	-	-	1,883
Ukupno	1,261,109	8,567	267,957	1,537,633
Pasiva				
Obaveze prema domaćim bankama	566,426	-	-	566,426
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	244	-	268,894	269,138
Obaveze prema vladinim institucijama	508,446	-	-	508,446
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	138,661	-	-	138,661
Zaduživanje	-	-	2,154	2,154
Ostala pasiva	2,539	-	-	2,539
Ukupno	1,216,316	-	271,048	1,487,364
Neto devizna pozicija	44,793	8,567	(3,091)	50,269

31. decembar 2019.	EUR	USD (ekvivalent u EVRIMA)	SDR (ekvivalent u EVRIMA)	Ukupna neto vrednost prenesena
Aktiva				
Novac na raspolaganju	302,166	-	-	302,166
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	108,615	248	-	108,863
Hartije od vrednosti (obveznice i trezorski zapisi)	576,616	-	-	576,616
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	239,784	9,080	-	248,864
Imovina na računima povezanim sa MMF-om	535	-	297,810	298,345
Ostala sredstva	1,700	-	-	1,700
Ukupno	1,229,416	9,328	297,810	1,536,554
Pasiva				
Obaveze prema domaćim bankama	414,942	-	-	414,942
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	541	-	296,695	297,236
Obaveze prema vladinim institucijama	719,819	-	-	719,819
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	52,167	-	-	52,167
Zaduživanje	2,266	-	-	2,266
Ostala pasiva	1,778	-	-	1,778
Ukupno	1,191,514	-	296,695	1,488,208
Neto devizna pozicija	37,902	9,328	1,115	48,346

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

CBK uglavnom obavlja operacije sa evrom, dok su strane valute kojima CBK trguje uglavnom „Specijalna prava vučenja“ („SDR“). Kursevi korišćeni za prevođenje na dan 31. decembra 2020. i 2019. bili su sledeći:

	2020	2019
	EVRO	EVRO
1 SDR	1.18385	1.23588
1 USD	0.81493	0.89015

SDR-ovi su dopunska devizna / transakciona rezervna imovina koju definiše i održava Međunarodni monetarni fond (MMF). Iako SDR sam po sebi nije valuta, on predstavlja potencijalni zahtev za valutama država članica MMF-a za koje se mogu razmeniti. SDR-ovi su stvoreni 1969. godine kako bi ublažili nedostatak preferirane devizne rezervne imovine, naime američkog dolara i zlata, a vrednost SDR-a definisana je kao srednja valutna korpa pet glavnih valuta, evra, američkog dolara, britanske funte, Japanski jen i kineski renminbi.

Američki dolar su sredstva tekućeg računa i depozita preko noći (kao što je repo) kod Federalne rezerve Njujork.

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od direktnog ili indirektnog gubitka koji proizlazi iz širokog spektra uzroka povezanih sa procesima CBK-a, osoblja, tehnologije i infrastrukture, kao i od spoljnih faktora koji nisu kreditni, tržišni i likvidnosni rizici poput onih koji proizilaze iz zakonskih i regulatornih propisa i opšteprihvaćenim standardima korporativnog ponašanja. Operativni rizik proizlazi iz svih operacija CBK-a i utiče na sve organizacione jedinice.

Cilj CBK-a je upravljanje operativnim rizikom, kao i uravnoteženje izbegavanja finansijskih gubitaka i štete po reputaciju CBK efikasnim upravljanjem troškovima.

Glavna odgovornost za razvoj i primenu kontrola u cilju praćenja operativnog rizika dodeljena je rukovodećem osoblju unutar svake organizacione jedinice. Ova odgovornost je podržana poštovanjem opštih standarda CBK za upravljanje operativnim rizikom u sledećim oblastima:

- zahtevi za raspodelu dužnosti i odgovornosti, uključujući nezavisno odobrenje transakcija;
- zahtevi za procenu i praćenje transakcija;
- poštovanje regulatornih i drugih zakonskih zahteva;
- dokumentacija kontrola i procedura;
- zahtevi za periodičnom procenom operativnih rizika s kojima se suočava i adekvatnost kontrola i postupaka za rešavanje utvrđenih rizika;
- zahtevi za izveštavanje o operativnim gubicima i predložene korektivne mere;
- izrada planova za nepredviđene slučajeve;
- obuka i profesionalni razvoj;
- etički i kodeksi ponašanja;
- ublažavanje rizika, uključujući osiguranje, tamo gde je to efikasno.

Usklađenost sa standardima CBK podržana je programom periodičnih pregleda koje sprovodi Interna revizija. O nalazima pregleda interne revizije razgovara se sa rukovodstvom organizacione jedinice na koju se odnose, sa sažecima koji se dostavljaju Odboru za reviziju i rukovodstvu CBK.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom

U skladu sa Zakonom, CBK će uspostaviti i održavati opštu rezervu. Opšta rezerva se ne može koristiti, osim za potrebe pokrivanja gubitaka koje je pretrpela CBK. Pored toga, CBK će uspostaviti nerealizovane račune revalorizacionih rezervi radi obračuna nerealizovane dobiti i gubitaka zbog svojih pozicija u SDR.

U skladu sa Zakonom br. 03 / L-209, neto dobit ili gubitak Centralne banke utvrdiće se u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Zarada raspoloživa za raspodelu utvrđuje se na sledeći način:

- oduzimanjem od neto dobiti ukupnog iznosa nerealizovane revalorizacijske dobiti i dodelom ekvivalentnog iznosa na odgovarajući račun nerealizovane revalorizacijske rezerve; i
- odbijanjem sa odgovarajućeg računa nerealizovane revalorizacijske rezerve i dodavanju raspodeljive zarade iznosa bilo koje nerealizovane dobiti koja je oduzeta od neto dobiti za jednu ili više prethodnih godina i ostvarena je tokom tekuće finansijske godine.

Nerealizovani revalorizacioni gubici će se preneti na odgovarajuće račune nerealizovane revalorizacijske rezerve sve dok ti računi revalorizacijske rezerve nemaju nulti saldo, nakon čega će se ti gubici pokriti dobiti tekuće godine, zatim računom opšte rezerve i naknadno ovlašćeni račun kapitala.

Sva raspoređena zarada prvo će se primeniti na fond opšte rezerve sve dok ukupni iznos početnog kapitala i opštih rezervi ne bude jednak pet posto (5%) novčanih obaveza Centralne banke.

50% raspoređene zarade preostale nakon ispunjavanja gore pomenutih kriterijuma potrebno je preneti Ministarstvu finansija. Preostalih 50% biće dodeljeno opštem fondu rezerve Centralne banke.

(g) Upravljanje aktivom

U skladu sa Zakonom br. 03 / L-209 i Zakonom br. 03 / L-048, CBK je dodeljena odgovornost za vršenje i upravljanje ovlašćenim ulaganjima u ime Ministarstva finansija.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

5. Upotreba procena i odluka

Uprava razgovara sa odborom Centralne banke o razvoju, odabiru i objavljivanju kritičnih računovodstvenih politika i procena CBK-a i primeni ovih politika i procena. Procene i odluke se kontinuirano preispituju i temelje se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja od budućih događaja za koja se veruje da su razumna u datim okolnostima.

Ova otkrivanja dopunjuju komentar o upravljanju finansijskim rizikom (vidi napomenu 4).

Ključni izvori procene nesigurnosti

Naknade za kreditne gubitke

Imovina koja se obračunava po amortizovanom trošku procenjuje se na potencijalno umanjenje na osnovu opisane u računovodstvenoj politici 3 (f) (VI). Specifična komponenta ukupnih ispravki vrednosti umanjuje se za finansijsku imovinu koja se procenjuje pojedinačno za umanjenje vrednosti i temelji se na najboljoj proceni menadžmenta o sadašnjoj vrednosti novčanih tokova za koje se očekuje da će biti primljeni. Pri proceni ovih novčanih tokova, uprava donosi odluku o finansijskoj situaciji druge ugovorne strane i neto ostvarivoj vrednosti bilo kog kolaterala. Svaka umanjena imovina procenjuje se meritumom, a procena novčanih tokova koji se smatraju nadoknadivim nezavisno se odobrava.

Pandemija COVID 19

Vest o izbijanju COVID-19 u Kini došla je prvo u decembru 2019. 11. marta 2020. Svetska zdravstvena organizacija, videvši brzo širenje virusa, proglasila ga je pandemijom. Vlada Republike Kosovo, kao i sve druge vlade širom sveta, uvela je niz mera kako bi usporila moguće širenje virusa. Uvedena su različita ograničenja za aktivnosti unutar zemlje. Ograničenja uključuju zabranu svih prekograničnih putovanja, ograničenja svih domaćih putovanja tokom određenih sati, zatvaranje javnog prevoza, zabranu svih komercijalnih aktivnosti, osim za određene delatnosti (namirnice, apoteke, komercijalne banke, benzinske pumpe, pošte itd.) Ove mere rezultirale su ekonomskim usporavanjem na globalnom nivou.

Na datum ovih finansijskih izveštaja međunarodne rezerve banke, koje se sastoje od visoko vrednih hartija od vrednosti i kratkoročnih bankarskih depozita, nisu materijalno pogođene globalnim ekonomskim padom, tj. pogoršanjem tržišnih uslova.

Međutim, socijalni i ekonomski uticaj virusa COVID-19 i njegovo globalno širenje od marta 2020. godine mogu rezultirati povećanom nesigurnošću procena i odluka. To može zahtevati revizije koje mogu dovesti do situacija kada će prilagođavanje knjigovodstvene vrednosti aktive i pasive biti potrebne u narednoj finansijskoj godini. Međutim, bez prejudiciranja ukupnog globalnog i lokalnog uticaja COVID-19, naša očekivanja su da ove nove situacije / procene neće imati materijalnog uticaja na naše finansijske stavke.

Kritične računovodstvene odluke u primeni računovodstvenih politika CBK-a

Kritične računovodstvene odluke donesene u primeni računovodstvenih politika CBK uključuju:

Klasifikacija finansijske aktive i pasive

Računovodstvene politike CBK predviđaju da se aktiva i pasiva na početku odrede u različite računovodstvene kategorije u određenim okolnostima.

Klasifikujući finansijsku imovinu koja se drži radi naplate, CBK je utvrdila da ima i pozitivnu nameru i sposobnost da drži imovinu do datuma njihovog dospeća kako se zahteva računovodstvenom politikom 3 (h).

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

6. Finansijska aktiva i pasiva (Računovodstvene klasifikacije i fer vrednosti)

Tabela u nastavku daje klasifikaciju CBK-a za svaku klasu finansijske aktive i pasive i njihove fer vrednosti.

U hiljadama evra 31. decembar 2019.	Napomena	2020		2019	
		Amortizovani troškovi	Fer vrednosti	Amortizovani troškovi	Fer vrednosti
Novac na ruke	7	308,090	308,090	302,166	302,166
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	8	313,343	313,343	108,863	108,863
Hartije od vrednosti	9	587,794	590,010	576,616	579,894
Depozitni računi kod nerezidentnih banaka	10	58,324	58,324	248,864	248,864
Sredstva povezana sa MMF-om	11	268,199	268,199	298,345	298,345
Ostala sredstva	14	99	99	142	142
		1,535,849	1,538,065	1,534,996	1,538,274
Obaveze prema domaćim bankama	15	566,426	566,426	414,942	414,942
Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om	16	269,138	269,138	297,236	297,236
Obaveze prema vladinim institucijama	17	508,446	508,446	719,819	719,819
Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima	18	138,661	138,661	52,167	52,167
Zaduživanje	19	2,154	2,154	2,266	2,266
Ostala pasiva	20	756	756	756	756
		1,485,581	1,485,581	1,487,186	1,487,186

7. Gotovina

Gotovina je denominirana u Evrima.

	2020	2019
Gotovina	308,090	302,166
Ukupno	308,090	302,166

8. Tekući računi kod nerezidentnih banaka

Ovi računi se vode u sledećim bankama:

	2020	2019
Deutsche Bundesbank	127,998	71,230
Raiffeisen Zentralbank	9,903	9,900
Deutsche Bank London AG	88,509	24,169
Central Bank of Luxembourg	86,666	1,827
Commerzbank AG	460	499
Bayerische Landesbank	-	990
Federal Reserve Bank (FED-NY)	170	248
Ukupna knjigovodstvena vrednost	313,706	108,863
Očekivani kreditni gubici (ECL)	(363)	-
Ukupna neto vrednost	313,343	108,863

Povećanje u odnosu na 2019. godinu predstavlja normalan tok dnevnih aktivnosti, istovremeno se taj rast tekućih računa odražava gotovo u uravnoteženom obliku sa porastima napomena 7, 9 i 10 (gotovina, hartije od vrednosti i plasmani na tržištu novca).

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

8. Tekući računi kod nerezidentnih banaka (nastavak)

Odgovarajuća kretanja ECL za tekuće račune kod stranih banaka su kako sledi:

	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2020.	-	-	-	-
Transferi u fazi 1	-	-	-	-
Transferi u fazi 2	-	-	-	-
Transferi u fazi 3	-	-	-	-
ECL opterećenja za godinu	363	-	-	363
Uticao ECL-a na kraju godine izloženosti prenesenih između faza tokom godine	-	-	-	-
Izdavanje odbitka (priznato u prihodima od kamata)	-	-	-	-
Promene zbog izmena koje ne rezultiraju odjavom	-	-	-	-
Promene u modelima i ulazima koji se koriste za ECL proračune	-	-	-	-
Korekcije deviznog kursa	-	-	-	-
Dana 31. decembra 2020.	363	-	-	363
	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2019.	-	-	-	-
Transferi u fazi 1	-	-	-	-
Transferi u fazi 2	-	-	-	-
Transferi u fazi 3	-	-	-	-
ECL opterećenja za godinu	-	-	-	-
Uticao ECL-a na kraju godine izloženosti prenesenih između faza tokom godine	-	-	-	-
Izdavanje odbitka (priznato u prihodima od kamata)	-	-	-	-
Promene zbog izmena koje ne rezultiraju odjavom	-	-	-	-
Promene u modelima i ulazima koji se koriste za ECL proračune	-	-	-	-
Korekcije deviznog kursa	-	-	-	-
Dana 31. decembra 2019.	-	-	-	-

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice)

Obe kategorije koje su deo ove grupacije su dužničke hartije od vrednosti koje su izdale države Evropske unije. Državni zapisi dolje otkriveni imaju rok dospeća do jedne godine, dok obveznice do 6 godina. Svi su denominirani u EVRU i imali su efektivne godišnje kamatne stope u rasponu od 0.019% do 3.021% u 2020. godini (2019: 0.019% do 3.021% godišnje).

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) (Nastavak)

Analitički prikaz hartija od vrednosti prema vrsti i državama koje su emitovale iste:

Prema državi:

Država	2020			2019		
	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost
Nemačka	66,177	(157)	66,020	66,652	(60)	66,592
Francuska	10,017	(104)	9,913	10,023	(9)	10,014
Holandija	12,339	(27)	12,312	12,556	(11)	12,543
Slovenija	20,732	(67)	20,665	21,435	(19)	21,416
Luksemburg	88,382	(93)	88,289	89,313	(80)	89,233
EuroFima-Švajcarska	5,614	(3)	5,611	5,827	(5)	5,822
KommuneKredit-Danska	6,039	(8)	6,031	6,052	(5)	6,047
Austrija	74,729	(248)	74,481	77,099	(69)	77,030
Irska	103,282	(97)	103,185	104,335	(96)	104,239
Kosovo	201,449	(162)	201,287	183,845	(165)	183,680
Ukupno	588,760	(966)	587,794	577,135	(519)	576,616

Prema vrsti:

	2020			2019		
	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost
Blagajnički zapisi	-	-	-	150	-	150
Vladine obveznice	588,760	(966)	587,794	576,985	(519)	576,466
Ukupno	588,760	(966)	587,794	577,135	(519)	576,616

Kretanje odgovarajućih ECL-a za amortizovani trošak dužničkih hartija od vrednosti je kako sledi:

	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2020	519	-	-	519
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	447	-	-	447
Uticao na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
31. decembra 2020	966	-	-	966

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) (Nastavak)

Kretanje odgovarajućih ECL-a za dužničke hartije od vrednosti po amortizovanim troškovima (nastavak)

	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2019	683	-	-	683
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	(164)	-	-	(164)
Uticao na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
31. decembra 2019	519	-	-	519

Sledeća tabela prikazuje geografsku raspodelu ulaganja u hartije od vrednosti, uključujući minimalnu, maksimalnu i prosečnu stopu kupona i procenat koncentracije i dospeća na državnom nivou.

Država	Minimalni kupon br.	Maksimalni kupon br.	Prosečni kupon br.	Knjigovodstvena vrednost	2020	
					% pondera ukupno	Dospeće
Nemačka	0.13%	2.13%	0.96%	66,177	11.24%	2022 - 2023
Francuska	0.13%	0.13%	0.13%	10,017	1.70%	2022
Holandija	0.50%	2.25%	1.38%	12,339	2.10%	2022
Slovenija	3.00%	4.38%	3.69%	20,732	3.52%	2021
Luksemburg	0.00%	3.00%	1.05%	88,382	15.01%	2022
EuroFima-Švajcarska	4.00%	4.00%	4.00%	5,614	0.95%	2021
Kommune						
Kredit-Danska	0.25%	0.25%	0.25%	6,039	1.03%	2023
Austrija	3.40%	3.40%	3.40%	74,729	12.69%	2022
Irska	0.00%	3.90%	0.98%	103,282	17.54%	2022 - 2023
Kosovo	0.80%	3.50%	1.70%	201,449	34.22%	2021 - 2025
Ukupno				588,760	100%	

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) (Nastavak)

2019

Država	Minimalni kupon br.	Maksimalni kupon br.	Prosečni kupon br.	Knjigovodstvena vrednost	% pondera ukupno	Dospeće
Nemačka	0.13%	2.13%	0.96%	66,652	11.55%	2022 - 2023
Francuska	0.13%	0.13%	0.13%	10,023	1.74%	2022
Holandija	0.50%	2.25%	1.38%	12,556	2.18%	2022
Slovenija	3.00%	4.38%	3.69%	21,435	3.71%	2021
Luksemburg	0.00%	3.00%	1.05%	89,313	15.48%	2022
EuroFima-Švajcarska	4.00%	4.00%	4.00%	5,827	1.01%	2021
Kommune Kredit-Danska	0.25%	0.25%	0.25%	6,052	1.05%	2023
Austrija	3.40%	3.40%	3.40%	77,099	13.36%	2022
Irska	0.00%	3.90%	0.98%	104,335	18.08%	2022 - 2023
Kosovo	0.00%	4.90%	1.62%	183,845	31.85%	2020 - 2025
Total				577,135	100%	

10. Depozitni računi kod nerezidentnih banaka

Depoziti kod stranih banaka sastoje se od:

	2020			2019		
	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovodstvena vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovodstvena vrednost
Oročeni depoziti						
Deutsche Bank	-	-	-	240,000	(216)	239,784
Raiffeisen Bank International AG	50,000	(64)	49,936	-	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	8,394	(6)	8,388	9,079	-	9,079
	58,394	(70)	58,324	249,079	(216)	248,863
Kamata obračunata na oročene depozite						
Deutsche Bank	-	-	-	-	-	-
Raiffeisen Bank International AG	-	-	-	-	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	-	-	-	1	-	1
	-	-	-	1	-	1
Ukupno	58,394	(70)	58,324	249,080	(216)	248,864

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

10. Depozitni računi kod nerezidentnih banaka (nastavak)

Kretanje odgovarajućih ECL za depozite kod stranih banaka po amortizovanim troškovima je kako sledi:

	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januar 2020	216	-	-	216
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	(146)	-	-	(146)
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
31. decembra 2020	70	-	-	70
	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januar 2019	158	-	-	158
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	58	-	-	58
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
31. decembra 2019	216	-	-	216

Depoziti plasirani kod stranih banaka denominirani su u evrima i dolarima, efektivna kamatna stopa kreće se od -0,590% do 1,500% godišnje (2019: 0,000% do 5,370% godišnje) i originalno dospevaju od 1 do 365 dana (2019.: od 1 u 367 dana). Depoziti imaju minimalni kreditni rejting od AAA/Aaa do A3/BBB +, prema ocenama Standard & Poors/Moody's za 2020. godinu.

U poređenju sa krajem 2020. godine, dolazi do smanjenja pozicije na kraju 2019. godine, što uglavnom proizlazi iz dospeća plasmana Deutsche Bank u obliku depozita sa mogućnošću poziva/povlačenja (Call Depoziti) sa neodređenim rokom dospeća, koji su prekinuti u oktobru 2020. Aktivni depoziti u EUR na datum izveštavanja iznose 50 miliona EUR u IRB-u koji imaju rok dospeća godinu dana. Takođe imamo datum plaćanja 10,3 miliona USD (8,4 miliona EUR (REPO sa FED New York) kao datum dospeća na datum izveštavanja (u tabeli plasmana).

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

11. Sredstva povezana sa MMF-om

	2020	2019
Članska kvota u MMF-u	97,786	102,084
Naslovi SDR	58,519	63,116
Obračunata kamata	242	535
MMF	156,547	165,735
Vlada		
Zahtev vlade Kosova za korišćenje fondova MMF-a (SBA i RFI)	111,652	132,610
Ukupno	268,199	298,345

Gore navedena sredstva odnose se na prijem Kosova u MMF, juna 2009. godine. U vezi sa članstvom Kosova u MMF, CBK deluje kao depozitni i fiskalni agent.

To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosova i Zakonom br. 03-L-152 o članstvu Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

Kvota MMF-a predstavlja kvotu registracije koja je utvrđena za vreme prijema i koja je izražena u SDR-u. Porast prikazuje porast kvote od 59 miliona SDR u 82.6 miliona (gore prikazana u napomeni 11 su u evrima) i vrednost se utvrđuje na osnovu pravila, uredbi i odluka MMF-a.

Naslovi SDR-a predstavljaju aktive odobrene od strane Odbora guvernera MMF-a prema alokaciji SDR u zemljama članicama MMF-a (odluke donete 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009. godine). Naslovi SDR-a sadrže godišnje kamatne stope u 2020. godini koje variraju od 0.050% do 0.748% godišnje (2019: 0.738% do 1.148% godišnje).

Zahtevi Vlade za korišćenje sredstava MMF-a predstavljaju iznos koji Vlada duguje prema MMF-u i Stand-by aranžmanu Kosova potpisanom u julu 2010., aprilu 2012. i julu 2018. godine, putem kojeg je Vlada Kosova od MMF-a dobila liniju za korišćenje sredstva u skladu sa dotičnim stand-by aranžmanima, kao i Sporazumom o hitnoj pomoći u okviru Instrumenta za brzo finansiranje (RFI) u iznosu od 41,3 miliona SDR 10 u aprilu 2020. Stanje na dan 31. decembra 2020. iznosi 94,3 miliona SRD (ili 111,65 EUR miliona). Kamatne stope ovih sporazuma povezane su sa kamatnom stopom u skladu sa tržišnim uslovima ključne kamatne stope koju je odredio MMF, a koja je sama povezana sa kamatnom stopom SRD-a. Kamatna stopa za 2020. godinu varira od 1,050% do 1,754% godišnje (u 2019. godini je fluktuirala od 1,744% do 2,157% godišnje).

CBK deluje kao depozitna institucija (Banka) za Vladu Kosova. Radi upravljanja aktivnostima koje proističu iz sporazuma sa MMF-om, CBK i Vlada Kosova su postigle sporazum o razumevanju za svaki Stand-by sporazum „o procedurama za zahtev, prijem, usluživanje i otkup fondova od MMF-a prema uslovima Stand-by sporazuma. Na osnovu ovog sporazuma, CBK povlači SDR-e od MMF-a u ime Vlade i kreditira ove fondove na račun Vlade.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

12. Nekretnine i oprema

Nekretninu i opremu čine sledeće:

	Investicije u objekte pod zakupom	Oprema	Kompjuteri	Vozila	Imovina u procesu kapitalizacije	Ukupno
Troškovi						
1. januara 2019.	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Nabavka	113	93	108	69	213	596
Transfer od/do	-	-	-	-	-	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2019.	5,314	2,524	2,274	389	213	10,714
1. januara 2020.	5,314	2,524	2,274	389	213	10,714
Nabavka	273	140	136	-	-	550
Transfer od/do	208	-	-	-	(208)	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	(2)	-	-	(2)
31. decembra 2020.	5,795	2,664	2,408	389	5	11,261
Deprecijacija						
1. januara 2019.	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Godišnja deprecijacija	265	162	185	33	-	645
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2019	1,418	2,069	1,936	324	-	5,747
1. januara 2020.	1,418	2,069	1,936	324	-	5,747
Godišnja deprecijacija	271	171	172	14	-	628
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	(2)	-	-	(2)
31. decembra 2020.	1,689	2,240	2,106	338	-	6,373
<i>Neto knjigovodstvena vrednost</i>						
1. januara 2019.	4,048	524	415	29	-	5,016
31. decembra 2019.	3,896	455	338	65	213	4,967
31. decembra 2020.	4,106	424	302	51	5	4,888

Na dan 31. decembra 2020. godine nije založena imovina kao kolateral (31. decembra 2019 .: nema). Prema Zakonu o CBK, Centralna banka će za svoje službeno poslovanje koristiti i upravljati imovinom i objektima, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu, koja se nalazi u ulici Garibaldi 33, Priština.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

13. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva čine sledeće:

	Softver u razvoju	Softver	Ukupno
Troškovi			
Stanje na dan 1. januara 2019	-	3,971	3,971
Nabavka	508	43	551
Transferi (od)/za	-	-	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	-	-
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	508	4,014	4,522
Stanje na dan 1. januara 2020.	508	4,014	4,522
Nabavka	31	136	167
Transferi (od)/za	(508)	508	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	-	-
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra, 2020	31	4,658	4,689
Amortizacija			
Stanje na dan 1. januara 2019.	-	2,181	2,181
Godišnja amortizacija	-	396	396
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra, 2019	-	2,577	2,577
Stanje na dan 1. januara 2020	-	2,577	2,577
Godišnja amortizacija	-	412	412
Otuđenja /otpisivanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra, 2020	-	2,989	2,989
Neto knjigovodstvena vrednost			
Stanje na dan 1. januara, 2019	-	1,790	1,790
Stanje na dan 31. decembra, 2019	508	1,437	1,945
Stanje na dan 31. decembra, 2020	31	1,669	1,700

14. Ostala sredstva

Ostala sredstva čine sledeće:

	2020	2019
Prihodi obračunati od nadoknada	1,774	1,558
Potraživanja i avansi, isplate u toku	109	142
Ukupno	1,883	1,700

Obračunati prihodi od nadoknada predstavljaju procenjenu nadoknadu za obnovu licenci i ostalih naknada za domaće finansijske institucije za poslednje tromesečje.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

15. Obaveze prema domaćim bankama

Prema Pravilu XVII CBK-a za bankarski nadzor, komercijalne banke koje posluju na Kosovu su obavezne da drže rezerve likvidnosti u iznosu od 10% kvalifikovanih depozita njihovih klijenata. Najmanje polovina ovih rezervi treba da se drži na računu CBK-a.

Obaveze prema domaćim bankama

	2020	2019
ProCredit Bank Kosovo	33,453	29,070
Raiffeisen Bank Kosovo	44,734	41,973
NLB Prishtina	32,142	28,123
Banka Ekonomike	12,416	9,818
Banka për Biznes	12,346	10,336
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prištini)	17,534	15,203
Turska Ekonomska Banka (TEB)	24,781	22,243
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	4,447	3,886
Turkiye is Bankasi a.s.	2,942	3,294
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	2,621	2,315
Banka Kreditore e Kosoves	-	-
Banka Kreditore e Prishtinë	-	-
Ukupno zahtevane rezerve	187,414	166,261
Dodatni iznos iznad zahtevane rezerve		
ProCredit Bank Kosovo	29,850	26,882
Raiffeisen Bank Kosovo	36,494	18,958
NLB Prishtina	91,536	53,539
Banka Ekonomike	45,114	32,026
Banka për Biznes	40,166	31,733
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prištini)	56,986	25,576
Turska Ekonomska Banka (TEB)	44,667	32,635
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	4,219	3,737
Turkiye is Bankasi a.s.	16,556	16,013
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	5,530	7,582
Banka Kreditore e Kosoves	7,887	-
Banka Kreditore e Prishtinë	5	-
Ukupno dodatak na tekućim računima	379,012	248,681
Ukupan iznos na tekućim računima	566,426	414,942

Primenjena kamatna stopa na dan 31. decembra 2020. godine iznosila je -0,60% (naknadno -0,60% za 31. decembar 2019.) za depozite iznad zahtevane obavezne rezerve. Obavezna rezerva se izračunavapo pravilu obavezne rezerve.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

16. Obaveze u odnosu na račune povezane sa MMF-om

	2020	2019
MMF račun br. 1	250	255
MMF račun br. 2	6	6
MMF račun hartija od vrednosti	185,433	209,641
MMF SDR raspodela	65,548	68,429
Obračunata kamata	244	541
Ukupno obaveza prema MMF-u	251,481	278,872

Obaveza prema Vladi

MMF- Deo kvote plaćen od strane Vlade	17,657	18,364
Ukupno obaveza prema Vladi	17,657	18,364
Ukupno	269,138	297,236

Gore pomenute vrednosti se povezuju sa prijemom Kosova u MMF, juna 2009. godine.

Računi br. 1 i br. 2 su računi MMF-a u CBK-u, otvoreni u skladu sa pravilima i propisima MMF-a.

Račun hartija od vrednosti MMF-a predstavlja jednu vrstu menice izdate od strane Vlade Kosova koja treba da se plati na zahtev MMF-a. Ovaj iznos predstavlja obaveze CBK-a prema MMF-u i to je u saglasnosti sa odgovarajućim zahtevom CBK-a Vladi Kosova.

Isplaćeni deo kvote MMF-a od strane Vlade Kosova predstavlja iznos koji je Vlada Kosova isplatila MMF-u u ime kvote MMF-a.

Raspodela SDR-a predstavlja raspodelu SDR-a u zemljama članicama MMF-a kao što je odobreno od strane Odbora guvernera MMF-a, 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009. godine.

Raspodela SDR-a i isplaćeni deo kvote su kamate koje čine prosečne godišnje kamatne stope koje variraju od 0.050% - 0.750% za 2020. godinu (2019: 0.740% - 1.153% godišnje).

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

17. Obaveze prema vladinim institucijama

Obaveze prema vladinim institucijama čine sledeći tekući računi:

Tekući računi	2020	2019
Trezor – Ministarstvo finansija	316,897	444,301
Kosovska agencija za privatizaciju	191,457	275,160
Privremene institucije samouprave	92	358
Ukupno	508,446	719,819

Godišnja efektivna kamatna stopa za tekuće račune za završenu godinu 31. decembra 2020. godine je nula (za godinu završenu 31. decembra 2019. godine: nula).

18. Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima

	2020	2019
Tekući računi		
Osiguravajuća društva	4,688	4,717
Druge javne institucije	133,971	47,448
Licencirani penzioni fondovi	-	-
Ostalo	2	2
Ukupno	138,661	52,167

Efektivna kamatna stopa za tekuće račune dana 31. decembra 2020. godine i 2019. godine je nula.

19. Zaduživanje

	2020	2019
Pozajmice	2,154	2,266
Ukupno	2,154	2,266

Gore navedeni iznosi predstavljaju zaduživanje u Svetskoj Banci. Svetska Banka je iskoristila mogućnost zaduživanja pod povoljnim uslovima (niskim kamatnim stopama i period neplaćanja glavnice od oko 10 godina). Otplata kamata je započela od početka isplate 2014. godine, ali otplata glavnice će početi od oktobra 2021. Konačni rok dospeća biće 15. aprila 2031. Zaduživanje se uglavnom odnosi na projekat za izvršenje isplata u zemlji omogućujući njihovu obradu u realnom vremenu i projekat centra za kontinuitet rada. Oba projekta su već realizovana. Promena je posledica kretanja kursa evra/SDR na datum izveštavanja.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

20. Ostala pasiva

	2020	2019
Osiguran račun	756	756
Odloženi grantovi	295	393
Ostali odloženi prihodi	11	11
Fond rezervi	242	162
Razni kreditori	606	456
Beneficije dugoročnih zaposlenih	630	-
	2,539	1,778

Dana 31. decembra 2020. godine u okviru osiguranih računa je iznos od 756 hiljada evra, koji se odnosi na tekuće-operativne račune Osiguravajućeg društva Kosova, koja je likvidirana u aprilu 2010. godine. Prema pomenutom procesu, ovaj iznos je ostao pod osiguranjem i dana 31. decembra 2020. godine i 2019. godine ima saldo koji je gore prikazan.

Kretanja u odloženim grantovima su sledeća:

	2020	2019
Vrednost prevoznika na dan 1. januara	162	162
Troškovi rezervisanja za moguće obaveze (napomena 28)	80	-
Ukupno 31. decembra:	242	162

Kretanja u prihodima od grantova su sledeća:

	Ministarstvo Finansija	Svetska Banka	Evropska Centralna Bank	Ukupno
Prihodi od Odloženih grantova 1. januara 2019	198	294	-	492
Dobijeni grantovi u toku godine	-	-	21	21
Godišnji prihodi od grantova	(60)	(39)	(21)	(120)
Odloženi grantovi 31. decembra 2019	138	255	-	393
Prihod od odloženih grantova 1. januara 2020	138	255	-	393
Grantovi primljeni tokom godine	-	-	20	20
Grantovi poznati kao prijava za godinu	(60)	(39)	(20)	(119)
Odloženi grantovi 31. decembra 2020	78	216	-	294

Grant Ministarstva finansija bio je njihov projekat za uspostavljanje prijave depozita Vlade Kosova, nakon što je projekat završen, odobrili su nam aplikaciju. Globalni grant CBK-a namenjen je primeni terenskog nadzora, a grant ECB-a je regionalni projekt za obuku centralne regionalne CBK-a, deo ovog programa bio je i CBK.

21. Ovlašćeni kapital

Ovlašćeni kapital CBK-a, 31. decembra 2020. godine i 2019. godine je 30,000 evra prema Zakonu br. 03/L- 209, usvojenog 22. jula 2010. godine.

CBK podnosi izveštaj direktno Skupštini Kosova. Kapital CBK-a ne podleže nikakvim obavezama.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

21a. Rezervni fond i revalorizacija rezerve

Rezervni fond i revalorizacija rezerve su regulisani Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo. Dobit iz svake finansijske godine je raspodeljen kao što je opisano u napomeni 4 (f) u skladu sa ovim Zakonom.

22. Neto prihodi od kamate

Neto prihode od kamate čine sledeće:

	2020	2019
Prihodi od kamate		
Prihodi od depozita	27	198
Od trezorskih zapisa	2,607	1,983
Od račun sa MMF-om	126	642
Od negativnih stopa na depozite	1,070	706
	3,830	3,529
Rashodi od kamate		
Na računima nebankarskih subjekata (MMF)	138	683
Prema nostro računima kod korespondentnih banaka	808	901
Na oročene depozite	2	-
Od zaduživanja	17	16
	965	1,599
Neto prihodi od kamate	2,865	1,930

CBK plaća negativne stope na nostro stanja na tekućim računima kod korespondentnih banaka (prema nekim ograničenjima koje su one postavile), shodno tome primenjujući negativne stope na obaveznu rezervu za komercijalne banke i iznad određene granice na Kosovski fond za penzionu štednju.

23. Neto prihodi od naknada i provizija

Neto prihode od naknada i provizija čine sledeći:

	2020	2019
Prihodi od naknada		
Od depozita novca	954	873
Od stranih dolazećih transfera	77	70
Od stranih izlaznih transfera	308	352
Od međubankarskog kliring sistema	1,231	1,279
Od sistema kreditnog registra	132	199
Ostale naknade	17	25
	2,719	2,798
Rashodi od naknada		
Za transport novca	346	529
Za transakcije sa odgovarajućim bankama	41	47
	387	576
Neto prihodi od naknada i provizija	2,332	2,222

Ova grupa prihoda je tekuća od usluga pružanih prema klijentima banke (institucije), za plaćanja, depozite, za platformu kreditnog registra kao i za održavanje računa i stavki u čuvanju.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

24. Prihodi od regulatorne aktivnosti

Prihodi od regulativne aktivnosti, uglavnom obuhvataju naknade uspostavljane prema finansijskim institucijama na Kosovu kao i deo izdavanja ili obnavljanja licenci, isto tako i ostale primenjive naknade koje se odnose na njihove aktivnosti i za koje aktivnosti CBK ima pravnu nadležnost za regulisanje.

Prihodi od regulativne aktivnosti:

	2020	2019
Naknada uspostavljena za komercijalne banke	3,567	3,137
Naknada uspostavljena za osiguravajuća društva	1,535	1,491
Naknada za nebankarske finansijske institucije	251	300
Naknada od obnavljanja penzija	29	28
Ukupno	5,382	4,956

25. Prihodi od grantova

Prihodi od grantova čine sledeće:

	2020	2019
Trezor – Ministarstvo finansija (ICU portfolio)	60	60
Svetska Banka	39	39
Evropska centralna banka	20	21
Ukupno	119	120

26. Ostali operativni prihodi

Ostali prihodi:

	2020	2019
Ostali prihodi	11	8
Ukupno	11	8

U okviru ostalih (neredovnih) prihoda su prihodi u okviru napomene 26 i kao takva se ne nadovezuju sa redovnim aktivnostima ili na bilo koju drugu specifičnu stavku prikazanu kao posebno u okviru ostalih finansijskih stavki.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

27. Troškovi osoblja

Troškove osoblja čine sledeći:

	2020	2019
Primanja zaposlenih		
Plate	3,902	3,892
Penzijski doprinosi	606	609
Troškovi zdravstvenog osiguranja	195	189
	4,703	4,690
Troškovi ostalog osoblja		
Obuke osoblja	26	164
Troškovi Odbora Centralne Banke	86	116
Ostalo	18	19
	130	299
Ukupno	4,833	4,989

Broj zaposlenih koji je aktivno uticao na prikazanim troškovima za 2020 je 229 (2019: 236).

28. Opšti i administrativni troškovi

Opšte i administrativne troškove čine sledeći:

	2020	2019
Troškovi osiguranja	331	296
Održavanje i popravke	73	76
Održavanje računarskih programa	385	333
Troškova komuniciranja (telefon, teleks, i internet)	37	38
Komunalne usluge	81	82
Troškovi revizije i konsultacije	13	13
Troškovi bezbednosti i obezbeđenja	112	111
Putovanja i prevoz	15	153
Operativni troškovi vozila	14	19
Kancelarijski materijal	4	5
Troškovi reprezentacije*	31	122
Ostali troškovi reprezentacije*	4	9
Troškovi za kafu	36	42
Potrošni materijal za računare i drugi srodni artikli	11	15
Potrošni materijal za opremu	5	4
Troškovi publikacije i literature	8	10
Tehnička- profesionalna podrška i ostale spoljne usluge	11	56
Članstva u profesionalnim udruženjima**	43	28
Rezervacije	80	-
Ostalo	52	39
Ukupno	1,346	1,451

* Troškovi reprezentacije sastoje se od: konferencija i sličnih aktivnosti, programa finansijskog obrazovanja, poklona za decu na kraju godine, ceremonija i poklona za penzionisano osoblje, poklona za 8. mart i slično. Velika promena uglavnom je posledica konferencije i aktivnosti 20. godišnjice osnivanja CBK održane tokom 2019. godine.

** Članstva u profesionalnim udruženjima su uglavnom članstva u udruženjima međunarodnog nivoa regulatora nadzora osiguranja, nadgledanja penzija, kreditnog registra, za internu reviziju kao i standarde finansijskog izveštavanja.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

29. Neto dobit/gubici od razmene valute

Neto dobit od deviza iznosi 663 hiljade evra za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine (dok je 2019.: dobit od 248 hiljada) i predstavlja nerealizovanu dobit u odnosu na devizne razlike nastale preračunom imovine i obaveza USD i SDR u ekvivalentni iznosi u evrima, objavljeni u dokumentima CBK-a.

U okviru valuta koja nisu u evrima, imamo sledeće relevantne pozicije:

Napomena:	31. decembar , 2020		
		Sredstva	Obaveze
10	USD	10,512	-
11,16	SDR	226,343	228,954

	31. decembar 2019		
		Sredstva	Obaveze
10	USD	10,479	-
11,16	SDR	240,969	240,067

Efekat iz promene kursa razmene valute u sveobuhvatnim prihodima

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
from USD	(791)	172
from SDR	128	76
	(663)	248

Dobitak / gubitak od promene „deviznog kursa“ je privremena neradna pozicija izvedena iz stavki ustranoj valuti (USD i SDR objavljeni gore), koji se na datum izveštavanja moraju prijaviti ueurima u njihovim ekvivalentima prema deviznom kursu datuma izveštavanja. Sa promenom kursa takođe postoji razlika (bilo da je to dobitak ili gubitak), koji kao takav izjednačava finansijske stavke - ekvivalentne vrednosti, ali koje nisu stvarne realizacije.

Ovaj efekat u 2020. godini je negativan i smanjio je "ukupni sveobuhvatni prihod za godinu". Ako izuzmemo ovaj efekat (odnosno iznosi 663 hiljada (gubitak) u 2020 i 248 hiljada evra kao nerealizovana dobit u 2019), finansijski rezultat poslovanja za 2020. godinu je oko 3.489 hiljada evra, a za 2019. 1.755 hiljada evra.

Pozicija u dolarima (američki dolar) je kod Federalne rezerve CBK Nev Iork (FED) i drži se u svrhu upravljanja aktivnostima investicionog portfelja u okviru upravljanja imovinom. Ova aktivnost započela je u drugom kvartalu 2018. godine.

Položaj u SDR-a - Posebna prava povlačenja navedena su u napomenama 11 i 16.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

30. Novac i njegovi ekvivalenti

Novac i njegove ekvivalente čine sledeće:

	Napomena	2020	2019
Gotovina	7	308,090	302,166
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	8	313,706	108,863
Depozitni računi kod nerezidentnim bankama sa rokom dospeća do tri meseca	10	8,394	9,080
Ukupno		630,190	420,109

Novac i njegovi ekvivalenti se drže u cilju ispunjavanja obaveza likvidnosti, uglavnom kratkoročnih. Investicija se kvalifikuje kao ekvivalent gotovine kada ima kratak rok dospeća, tri meseca ili manje, od dana nabavke.

31. Ugovorene i potencijalne obaveze

Pravni slučajevi

CBK ima nekoliko otvorenih sudskih procesa protiv nje na dan izveštavanja o ovim finansijskim izveštajima. Mišljenje je rukovodstva da krajnji ishod ovih sudskih sporova neće materijalno uticati na finansijske izveštaje CBK-a na godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine, međutim, želeći da budemo pažljivi, za neke od njih smo procenili raspodelu jednog rezervnog fonda koji je prikazan kao stavka kod ostalih obaveza, i tokom 2020. godine nismo dodali ovaj rezervni fond.

Ostale obaveze

Ostale obaveze čine:

	2020	2019
Ugovori o uslugama	-	172
Ugovor o renoviranju i popravkama u objektu	58	339
Ugovor o opremi	46	123
Zahtevi u toku	18	-
Ukupno	123	634

U 2009. godini, Kosovo je postala članica organizacija grupe Svetske banke – Međunarodna banke za obnovu i razvoj (EBRD), Međunarodno udruženje za razvoj (IDA) i Multilateralna agencija za garantovanje investicija (MIGA). U vezi sa ovim članstvom, CBK deluje kao depozitni organ. To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo i Zakonom br. 03-L-152 o učlanjenju Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

U junu 2009. godine, Vlada Kosova je izdala menice za isplate u vezi članstva u gore navedenim agencijama Svetske banke, na njihov zahtev i prema instrukcijama za plaćanje. Ukupno stanje na dan 31. decembar 2020. godine bilo je 645 hiljada i u 2019. godini iznos ovih menica je bio 645 hiljada evra.

Centralna banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine
(u hiljadama evra, ako nije drugačije navedeno)

32. Transakcije sa povezanim stranama

Povezane strane čine glavno rukovodstvo i Odbor Centralne Banke. Njihove kompenzacije su sledeće:

	2020	2019
Kompenzacija za članove Odbora Centralne	68	78
Kompenzacija za Revizorsku komisiju	7	10
Kompenzacije za glavno osoblje rukovodstva	155	149
Ukupno	230	237

33. Naknadni događaji

Nema značajnog ili većeg uticaja naknadnih događaja nakon datuma izveštavanja, koji bi zahtevali ili prilagođavanja ili dodatna otkrivanja u ovim finansijskim izveštajima. To uključuje i našu evaluaciju i procenu finansijskog učinka u finansijskim izveštajima Centralne banke za pandemijsku situaciju Covid-19.